

POINT (Promotion of Indigenous and Nature Together)

ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

သတင်းစာစောင်

Volume - 6, Issue # 1 (June 2019)

ဒေသထိန်းတောဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ

ခိုင်ရ်လူမျိုးများ

ကျွန်ုပ်တို့ ခိုင်ရ်လူမျိုးများသည် ယေဘုယျအားဖြင့် လူဦးရေ ၄၀၀၀ခန့်ရှိပြီး ချင်းပြည်၏ မြို့နယ်လေးမြို့နယ် (ကန်ပက်လက်မြို့နယ်၊ ပလက်ဝမြို့နယ်၊ မတူပီမြို့နယ်နှင့် မင်းတပ်မြို့နယ်)တွင် ဖြန့်ကျက်နေထိုင်ကြပါသည်။ ခိုင်ရ်လူမျိုးများသည် စားဝတ်နေရေးအတွက် ရှေးအဆက်ဆက် တောင်ယာလုပ်ကိုင်ကြသူများဖြစ်ကြပြီး လက်ရှိတွင်လည်း အများစုမှာ ဆက်လက်လုပ်ဆောင်လျက်ရှိပါသည်။ ထို့အပြင် ခိုင်ရ်လူမျိုးများသည် သစ်တောကို အထူးမှီခိုကြပြီး သစ်တောသည် ၎င်းတို့ စားဝတ်နေရေးလုံခြုံမှုကို ပံ့ပိုးလျက်ရှိပါသည်။

စာမျက်နှာ (၂) သို့

မာတိကာ

- ၁။ ဒေသထိန်းတောဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ။
- ၂။ ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများ။
- ၃။ ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့ အထိန်းအမှတ်စက်ဘီးစီးနင်းခြင်း။
- ၄။ လူသားနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်အသိုက်အဝန်းကို ရိုးရာနှင့် မြှင့်တင်ပေးမည့် ICCAs။
- ၅။ ရပ်ရွာအခြေပြု စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် သတင်းဖြန့်ဝေမှုနည်းစနစ်။
- ၆။ အိမ်ရှင်နှင့် ပါလာဝန်ဒေသသူတေသနခရီးအတွေ့အကြုံများ။
- ၇။ ပွိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၏ လှုပ်ရှားမှုများ။
- ၇။ ပွိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၏ မှတ်တမ်းတင်ရုပ်ရှင်မိတ်ဆက်။
- ၈။ ပွိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၏ အသိပညာပေးဆိုင်ရာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေမှုများ။

လိန်းဟုန်း
(ပွိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် စိန်ခေါ်မှုများ

ဒိုင်ရိုလူမျိုးများသည် မိမိတို့၏မြေယာနှင့် သစ်တောများကို ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာနှင့် သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုနည်းလမ်းအတိုင်း စီမံအုပ်ချုပ်လာခဲ့ကြပါသည်။ ဥပမာ-ခင်ကျော တစ်လျှောက်တွင် တောများချွန်ထားခြင်း၊ ချောင်းနဘေးရှိ တောများကို လုံလောက်စွာ ထားပေးခြင်း၊ ရေထွက်သည့်နေရာများကို ထိန်းတောများအဖြစ် စိုက်ပျိုးရန် မခုတ်ပဲထားခြင်း စသည့်ကောင်းမွန်သော သစ်တောစီမံမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းဥပဒေများရှိပါသည်။ ထို့အပြင် တောင်ယာခုတ်ရာတွင်လည်း မီးတားလမ်းများ စနစ်တကျဖောက်လုပ်ခြင်း၊ ထင်းမီးအတွက် အပင်များကိုမခုတ်ယူပဲ ထင်းချောက်များကိုသာကောက်ယူခြင်း စသည့်ကောင်းမွန်သောစနစ်များဖြင့် သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းထားကြပါသည်။

သို့သော် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို နှုတ်အားဖြင့်သာ ခေတ်အဆက်ဆက် သယ်ဆောင်လာခဲ့ကြပြီး စာသားအားဖြင့် ရေးသားခြင်းမရှိခဲ့ပေ။ တစ်ဖက်တွင် ဓလေ့ထုံးတမ်း စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ တိမ်ကောလာမည့် အခြေအနေများလည်း ကြုံတွေ့လာနေရပါသည့်အပြင် ပိုမိုထိရောက်သော ဓလေ့ထုံးတမ်းများဖြစ်လာစေရန် မြှင့်တင်လုပ်ဆောင်ရန်လည်း လိုအပ်လာပါသည်။ ပြောင်းလဲလာသော လူမှု၊

စီးပွားရေးအခြေနေတွင် အသစ်အသစ်သော စိန်ခေါ်မှုများ (လမ်းများဖောက်လုပ်ခြင်း၊ သစ်လိုအပ်မှုများလာခြင်း) ဖြစ်ပေါ်လာမှုနှင့် အတူ ကောင်းမွန်သော ရိုးရာဓလေ့များတိမ်ကောလာပါက ဒေသ၏ မြေယာနှင့် သစ်တောသယံဇာတများ အလွယ်တကူ ဆုံးရှုံးသွားနိုင်သည့် အခြေအနေသို့ ရောက်ရှိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသ၏ ရေရှည်တည်တံ့ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ဓလေ့ထုံးတမ်း စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ ပြန်လည်အားကောင်းစေခြင်းဖြင့် ဒေသ၏ မြေယာ၊ သစ်တောအရင်းအမြစ်များ စနစ်တကျထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ဤစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများပြန်လည် ဖော်ထုတ်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းဒေသ၏ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများသည် ဒေသထိန်းတော တည်ထောင်ခြင်း၌ အတူတကွပါဝင်ပြီး လိုက်နာလုပ်ဆောင်မည်ဟု ကတိပြုထားသည့် ကျေးရွာများ (မင်းတပ်နှင့် ကန်ပက်လက်မြို့နယ်ရှိ)နှင့် ထိန်းတောအတွင်း လုပ်ဆောင်မည့် ကိစ္စအဝဝနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပါသည်။

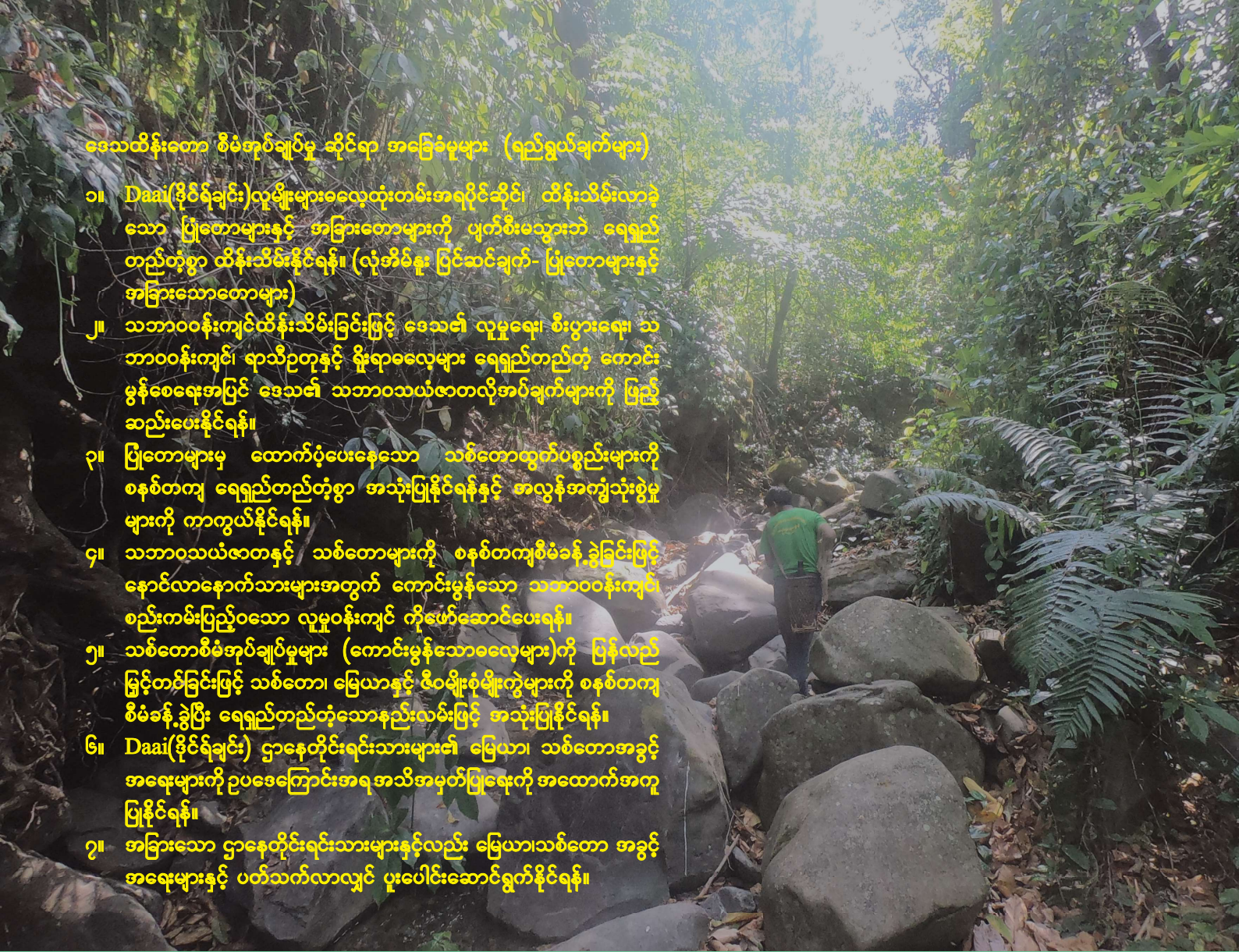
၎င်းစည်းမျဉ်းများမှာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ (၃) ခုလုပ်ဆောင်ပြီး ၂၄ ရွာမှ လူဦးရေ (၃၇၀ခန့်)ဖြင့် ဆွေးနွေးပြီး ရရှိလာသည့် အရာဖြစ်ပါသည်။

ဒိုင်ရိုဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ထိန်းတော (ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ)

အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်

ထိန်းတောဆိုသည်မှာ ဒီဇီယိုစိုက်ပျိုးရေးများ၊ အပင်များ၊ သစ်ခွဲမျိုးစုံ၊ သစ်ဥသစ်ဖုများ၊ ရေအရင်းအမြစ်များကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့စွာအသုံးပြုရန်အတွက် ကျေးရွာများမှ သတ်မှတ်ထားသော နေရာကို ခေါ်သည်။

Daaiထိန်းတောဆိုသည်မှာ Daaiကျေးရွာများမှ မိမိတို့၏ ပိုင်နက်နယ်မြေထဲမှ ပြုတောများ၊ ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်နေသော တောများ (ရေထိန်းတော၊ အထွက်အမြတ်ထားသောတောများ၊ သင်္ချိုင်းမြေများ၊ နှင့် အခြားတောများ)ကို ထိန်းတောအစိတ်အပိုင်းအဖြစ် သတ်မှတ်ထားသောနေရာကို ခေါ်ပါသည်။

ဒေသထိန်းတော စီမံအုပ်ချုပ်မှု ဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (ရည်ရွယ်ချက်များ)

- ၁။ Daai(ဒိုင်ရ်ချင်း)လူမျိုးများလေ့ထုံးတမ်းအရပိုင်ဆိုင်၊ ထိန်းသိမ်းလာခဲ့သော ပြုစောများနှင့် အခြားတောများကို ပျက်စီးမသွားဘဲ ရေရှည်တည်တံ့စွာ ထိန်းသိမ်းနိုင်ရန်၊ (လုံအိမ်နူး ပြင်ဆင်ချက်- ပြုစောများနှင့် အခြားသောတောများ)
- ၂။ သဘာဝဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းခြင်းဖြင့် ဒေသ၏ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေး၊ သဘာဝဝန်းကျင်၊ ရာသီဥတုနှင့် ရိုးရာဓလေ့များ ရေရှည်တည်တံ့စွာ ကောင်းမွန်စေရေးအပြင် ဒေသ၏ သဘာဝသယံဇာတလိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန်။
- ၃။ ပြုစောများမှ ထောက်ပံ့ပေးနေသော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို စနစ်တကျ ရေရှည်တည်တံ့စွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်နှင့် အလွန်အကျွံသုံးစွဲမှုများကို ကာကွယ်နိုင်ရန်။
- ၄။ သဘာဝသယံဇာတနှင့် သစ်တောများကို စနစ်တကျစီမံခန့်ခွဲခြင်းဖြင့် နောင်လာနောက်သားများအတွက် ကောင်းမွန်သော သဘာဝဝန်းကျင်စည်းကမ်းပြည့်ဝသော လူမှုဝန်းကျင် ကိုဖော်ဆောင်ပေးရန်။
- ၅။ သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှုများ (ကောင်းမွန်သောဓလေ့များ)ကို ပြန်လည်မြှင့်တင်ခြင်းဖြင့် သစ်တော၊ မြေယာနှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများကို စနစ်တကျ စီမံခန့်ခွဲပြီး ရေရှည်တည်တံ့သောနည်းလမ်းဖြင့် အသုံးပြုနိုင်ရန်။
- ၆။ Daai(ဒိုင်ရ်ချင်း) ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေယာ၊ သစ်တောအခွင့်အရေးများကို ဥပဒေကြောင်းအရ အသိအမှတ်ပြုရေးကို အထောက်အကူပြုနိုင်ရန်။
- ၇။ အခြားသော ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့်လည်း မြေယာ၊ သစ်တော အခွင့်အရေးများနှင့် ပတ်သက်လာလျှင် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။

စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ

ကျေးရွာထိန်းတောသတ်မှတ်ခြင်း

- ၁။ ပြုစောများထိန်းသိမ်းခြင်းကို သက်ဆိုင်ရာကျေးရွာများမှ မိမိတို့ ပိုင်နက်အထဲတွင် ကနဦးသတ်မှတ်ရမည်။
- ၂။ ကျေးရွာ၏ ထိန်းတောအဖြစ်သတ်မှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်ကို လွတ်လပ်သော၊ ကြိုတင်အသိပေးပြီး၊ ရွာသူ၊ ရွာသားအားလုံး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ရမည်။
- ၃။ ထိန်းတော၏ အကျယ်အဝန်းကို အမှတ်အသားများဖြင့် ဖော်ပြသတ်မှတ်ရမည်။
- ၄။ သတ်မှတ်ထားသော ထိန်းတော၊ အကျယ်အဝန်းကို သက်ဆိုင်ရာရွာနှင့် အခြားကျေးရွာများသိရှိစေရန် အကြောင်းကြားခြင်း၊ ကြော်ငြာခြင်းများပြုလုပ်ရမည်။

ဒိုင်ရ်ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ထိန်းတော (ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေယာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ)

- ၁။ ဒေသထိန်းတော သတ်မှတ်သည့်လုပ်ငန်းစဉ်ကို လွတ်လပ်သော၊ ကြိုတင်အသိပေးပြီး၊ ရွာသူ၊ ရွာသားအားလုံး၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့်သာ လုပ်ဆောင်ရမည်။
- ၂။ ကျေးရွာများမှ သတ်မှတ်ထားသောထိန်းတောများကို အခြေခံပြီး ဒေသထိန်းတောအဖြစ် သတ်မှတ်ရမည်။
- ၃။ သတ်မှတ်ထားသောထိန်းတောကို ကျေးရွာလူထု၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဒေသထိန်းတော၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ် ထည့်သွင်းရမည်။
- ၄။ ဒေသထိန်းတောတွင် ပါဝင်သော ကျေးရွာများသည် ထိန်းတောနှင့် သက်ဆိုင်ရာသစ်တောကို ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး ထုတ်ပြန်ထားသော စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများကို လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည်။

ဒေသထိန်းတောဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများ

- ၁။ ဤစည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်းများသည် ဒေသထိန်းတောနှင့်သာ သက်ဆိုင်ပြီး၊ ဒေသထိန်းတောတွင် ပါဝင်ကြသော ကျေးရွာများနှင့် သက်ဆိုင်ပါသည်။
- ၂။ ဒေသထိန်းတောကို ဓလေ့ထုံးတမ်းပါ သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများ အတိုင်းထိန်းသိမ်းထားရမည်။
- ၃။ ဒေသထိန်းတောအတွင်းမှ သစ်ပင်များကို ကျေးရွာသစ်တောထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့် အိမ်ဆောက်ရန်နှင့် ကျေးရွာလိုအပ်ချက်အတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာတွင် ခုတ်ယူခြင်းပြုလုပ်နိုင်သည်။
- ၄။ ဒေသထိန်းတောအတွင်းရှိ သစ်တောများနှင့် အခြားသော သစ် တောထွက်ပစ္စည်းများကို တဦးတယောက်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ထုတ်ယူခြင်းမပြုရ။
- ၅။ ဒေသထိန်းတောအတွင်းမှ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို တဦးတယောက်မှသော်လည်းကောင်း၊ အုပ်စုလိုက်သော်လည်းကောင်း စီးပွားဖြစ် ထုတ်ယူရောင်းချခြင်း မပြုလုပ်ရ။ (သစ်၊ ဝါး၊ ကြိမ်၊ ရွက်လှ၊ သစ်ခွပန်းမျိုးစုံ)
- ၆။ ဒေသထိန်းတောကော်မတီနှင့် ကျေးရွာသစ်တောထိန်းသိမ်းရေးကော်မတီ၏ ခွင့်ပြုချက်မရှိဘဲ တစ်ဦးတစ်ယောက်သော်လည်းကောင်း၊ အုပ်စုလိုက်သော်လည်းကောင်း စခန်းချခြင်းမပြုလုပ်ရ။
- ၇။ ဒေသထိန်းတောကို စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်ရန်အတွက် တောင်ယာခုတ်ခြင်း၊ တောင်ယာများကို ချဲ့ထွင်ခြင်းများမပြုလုပ်ရ။ (မှတ်ချက်-ပြုတောအစား ဒေသထိန်းတောဟု ပြန်ပြောင်းရေးရန်-မှုချိန်းဒိန်းအကြံပြုချက်)
- ၈။ ဒေသထိန်းတောအတွင်း မီးရှို့ခြင်းမပြုလုပ်ရ။ ပြုတောပတ်လည်ရှိ တောင်ယာများကို မီးရှို့မည်ဆိုပါက မီးတားလမ်းဖြင့် စနစ်တကျကာကွယ်ထားရမည်။
- ၉။ ဒေသထိန်းတောတွင် ရေထိန်းတောများကို သတ်မှတ်လုပ်ဆောင်ရမည်။
- ၁၀။ ၎င်းထိန်းတောအတွင်း သစ်ပင်များကို ထင်းမီးအတွက် ခုတ်ယူခြင်းများမပြုလုပ်ရ။ ထင်းကိုင်းခြောက်များကိုသာ ကောက်

- ယူခွင့်ရှိသည်။
- ၁၁။ ဖွံ့ဖြိုးရေးစီမံကိန်းများ လုပ်ဆောင်မည်ဆိုပါက (ဥပမာ ကားလမ်းဖောက်လုပ်ခြင်း) အူကြောင်းလမ်းကို ကျေးရွာမှ စနစ်တကျအချိန်ယူလေ့လာ စစ်ဆေးသုံးသပ်ခြင်းများပြုလုပ်ပြီး လမ်းဖောက်လုပ်ခွင့်ပြုရန်။
- ၁၂။ ဒေသထိန်းတောကို တဦးတယောက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာတစ်ရွာ၏ သဘောထားဖြင့် (လုံးဝ) ရောင်းချခြင်း၊ ငှားခြင်းများမပြုလုပ်ရ။
- ၁၃။ ဒေသထိန်းတောအတွင်း ကျေးရွာများတည်ခြင်းများ မပြုလုပ်ရ။ လိုအပ်လာပါက ကော်မတီ၏ ဆန်းစစ်မှုကိုရယူပြီး လုပ်ဆောင်ရမည်။
- ၁၄။ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မျှဝေသုံးစွဲမှု၊ အသုံးပြုမှုများကို မထိခိုက်စေဘဲ သစ်တောထိန်းသိမ်းရေးကို လုပ်ဆောင်ရမည်။

အမဲလိုက်ခြင်း

- ၁။ ထိန်းတောအတွင်း အမဲလိုက်ခြင်း ကျော့ကွင်းထောင်ခြင်း လုံးဝမပြုရ။ (မှတ်ချက်။ ကျေးရွာကော်မတီမှ ကြပ်မတ် စိစစ်ရန်။)
- ၂။ ကျေးရွာမှ မိမိပိုင်နက်နယ်မြေအတွင်း ဘေးမဲ့တောများသတ်မှတ်နိုင်သည်။
- ၃။ လိုအပ်ပါက ကျေးရွာများမှ မိမိတို့အတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အမဲလိုက်စည်းကမ်းများ ချမှတ်နိုင်သည်။

ထိန်းတောပြင်ပအမဲလိုက်ခြင်း

- ၁။ ကျော့ကွင်းများစွာထောင်ခြင်း ကိုကျေးရွာများ၏ သဘောတူချက်ဖြင့် ကန့်သတ်နိုင်သည်။
- ၂။ ပြင်ပမှလူများ လာရောက်အမဲလိုက်ခြင်းကို ခွင့်မပြုရ။
- ၃။ ဒေသခံများမှ ပြင်ပမှလူများခေါ်လာပြီး အမဲလိုက်ခြင်းကို တားမြစ်ထားသည်။
- ၄။ အမဲလိုက်ရန်အတွက် တောမီးရှို့ခြင်းများ လုံးဝမလုပ်ရ။
- ၅။ အောက်ချင်းငှက်၊ မျောက်လွဲကျော်နှင့် ငှက်မင်းများကို ဒေသအတွင်း အမဲလိုက်ခြင်းလုံးဝမပြုလုပ်ရ။

ငါးဖမ်းခြင်း

၁။ ထိန်းတောအတွင်းရှိ ချောင်းများတွင် ငါးဖမ်းခြင်းမပြုလုပ်ရ။

သုသေသနနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ

- ၁။ ဒေသထိန်းတောအတွင်း ပြင်ပမှ ဒေသအတွင်းသို့ ရောက်လာပြီး လုပ်ဆောင်မည့် သုသေသနလုပ်ငန်းများ၊ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်မည် ဆိုပါက ဒေသခံများ၊ ရွာသူရွာသားများ၏ လွတ်လပ်သော၊ ကြိုတင်အသိပေး၊ တိုင်ပင်မှုဖြင့် သဘောတူညီချက်များ ရရှိမှသာလျှင် လုပ်ဆောင်ရမည်။
- ၂။ ဗဟိုကော်မတီနှင့် ဒေသခံများ၏ သဘောတူခွင့်ပြုချက်ရမှသာ လုပ်ဆောင်ရမည်။

လိန်းဟုန်း

(ပွိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

လက်ရှိဥပဒေအရ အခွင့်အရေးများ

- ၁။ ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် အတည်ပြုထုတ်ပြန်သော အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒ(အခန်း-၈)တွင် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ မြေယာစီမံအုပ်ချုပ်မှုကို အသိအမှတ်ပြုထားသည်။ ၎င်းသည် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်မှု (ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ ထိန်းသိမ်းထားသော နေရာနှင့် နယ်မြေ)ကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုထားသည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။
- ၂။ သစ်တောဥပဒေ (၂၀၁၈) ပုဒ်မ (၇ ဃ)အရ - ဒေသခံများ ၎င်းတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ထိန်းသိမ်းထားသည့် သဘာဝသစ်တောများနှင့် ဒီရေတောများကို နေပြည်တော်ကောင်စီ၊ တိုင်းဒေသကြီး (သို့မဟုတ်) ပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘောထားမှတ်ချက်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနမှ အသိအမှတ်ပြုနိုင်သည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။
- ၃။ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေအခန်း(၄) ပုဒ်မ(၈)ဆ တွင် ဒေသခံအစုအဖွဲ့ သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေကို ထူထောင်နိုင်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာမူဝါဒ
National Environmental Policy of Myanmar

- (၆) ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးနွယ်စုများ၏ မြေယာများ၊ ပိုင်နက်နယ်မြေများ၊ သယံဇာတများနှင့် လှည့်ကျကျေးမှုအမွေအနှစ်များဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများအပြင် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သဘာဝသယံဇာတများ စီမံခန့်ခွဲမှုတွင် ၎င်းတို့၏ အခန်းကဏ္ဍများကိုလည်း အသိအမှတ်ပြုကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည်။
- (၁၈) ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးနှင့် စီမံခန့်ခွဲရေးကိစ္စအားလုံးတွင် ကျား/မ တန်းတူ ညီမျှရေး လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် မိန်းကလေးငယ်များ၏ အခန်းကဏ္ဍကို မြှင့်တင်သည့် ဆောင်ရွက်ချက်များ ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရမည်။

မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေ (၂၀၁၈ ခုနှစ်)ထွက်ပေါ်လာသည့်အခါ ပုဒ်မ ၃၀-က အဖြစ် အောက်ပါအတိုင်း ဖြည့်စွက်ပြဋ္ဌာန်းပါရှိလာပါသည်-

-၃၀-က။ အောက်ပါမြေအမျိုးအစားများကို စီမံခန့်ခွဲခြင်းသည် ဤဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ခြင်းမရှိစေရ-

(က) တည်ဆဲဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းများနှင့်အညီ တောင်ယာလုပ်ပိုင်ခွင့် ပေးအပ်ထားသည့်မြေများ၊ (ခ) ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများ၊ (ဂ) အများပြည်သူနှင့် တိုင်းရင်းသားများဆိုင်ရာ ဘာသာရေး၊ လူမှု ရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတို့အတွက် လက်ရှိအသုံးပြုထားသည့်မြေများ။-

ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများ

ဤပြဋ္ဌာန်းချက်တွင်ပါရှိသည့် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများဟူသည့် စကားရပ်အတွက် ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ချက် မပါရှိသည့်အပေါ် မည်သို့ မည်ပုံ သတ်မှတ်ကြမည်နည်း ဟူသည့် မေးခွန်းအပေါ် အဖြေအမျိုးမျိုး ပေါ်ပေါက်နေကြပါသည်။ ထိုအနက် မိမိအနေဖြင့်လည်း တည်ဆဲဥပဒေများပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်တို့အရ မည်သို့ ဖြစ်သင့်သည်ကို တင်ပြလိုသဖြင့် ဤစာကို ရေးလိုက်ပါသည်။

ရှေးဦးစွာ တည်ဆဲအက်ဥပဒေ တစ်ခုဖြစ်သည့် အောက်မြန်မာပြည်အတွက် ပြဋ္ဌာန်းခံသည့် ၁၈၇၆ ခုနှစ်၊ ဖြေနှင့် အခွန်အက်ဥပဒေ The Land and Revenue Act, ၁၈၇၆ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ တင်ပြပါမည်။ ယင်းအက်ဥပဒေတွင် ဗြိ.ရွာပြင်ပရှိ စိုက်ပျိုးမြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူတို့အား အသုံးပြုရန် ရယူခံစားနိုင်သည့် အခွင့်အရေးပေးခြင်းအတွက် ပုဒ်မ ၆ တွင် အောက်ပါအတိုင်း ပြဋ္ဌာန်းထားပါသည်-

၆။ အောက်ဖော်ပြပါ အခွင့်အရေး များမှအပ၊ ဤအခန်းနှင့်သက်ဆိုင်သည့် မြေတစ်ရပ်ရပ်တွင် မည်သည့် အခွင့်အရေးများ ရရှိခဲ့ကြောင်း၊ သို့မဟုတ် ဆက်လက်ရရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း မည်သူမျှ မှတ်ယူနိုင်ခြင်း မရှိစေရ-

- (က) အစိုးရက ဖြစ်စေ၊ အစိုးရအတွက် ဖြစ်စေ အပိုင်ဂရန် သို့မဟုတ် အငှားဂရန်အရ ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများ၊
- (ခ) ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၆နှင့် ၂၇ တို့အရ ရရှိသည့်အခွင့်အရေးများ၊
- (ဂ) ယင်းကိစ္စရပ်အလို့ငှာ ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် နည်းလမ်းတစ်ရပ်ရပ်အရ ပေါ်ပေါက်လာသည့်၊ သို့မဟုတ် စတင်ပေါ်ပေါက်လာသည့် အခွင့်အရေးများ၊
- (ဃ) ဤပုဒ်မ၏ အပိုဒ်ခွဲ (က)၊ (ခ) နှင့်(ဂ) တို့ပါ အခွင့်အရေးများတစ်ရပ်ရပ်မှ ဥပဒေနှင့်အညီ ရရှိမည့်အခွင့်အရေးများ။-

ဤပုဒ်မပြဋ္ဌာန်းချက်ပါ ပုဒ်ခွဲ (ခ) တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၆ အရ ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများ ဟူသည်ကိုယခု တင်ပြနေသည့် ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများ ဟူသည်နှင့် ရှုထောင့်သစ် တစ်ခုအဖြစ် ဆက်စပ်တင်ပြမည်ဖြစ်ပါသည်။

ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆နှင့် ၂၇တို့အရ ရရှိသည့် အခွင့်အရေးများဟူသည်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ(၂၆)နှင့် (၂၇)သည် အက်ဥပဒေ၏ အပိုင်း ၄၊ လက်ဝယ်ရှိခြင်းဖြင့် ပိုင်ဆိုင်မှုရရှိခြင်း ဟူသည့်အပိုင်းတွင် ပါဝင်ပါသည်။ ယင်းမှ ပုဒ်မ(၂၆)ကို အထူးတင်ပြလိုပါသည်။ ယင်း ပုဒ်မပြဋ္ဌာန်းချက်၏ အပြည့်အစုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ထုံးစွဲခွင့်ရရှိခြင်း

၂၆။ (၁) မည်သည့်အဆောက်အဦးအတွက်မဆို အလင်းရောင် သို့မဟုတ် လေ၏အဝင်အထွက်နှင့် သုံးစွဲခွင့်ကို သုံးစွဲခွင့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ အခွင့်အရေးအနေဖြင့်လည်းကောင်း နှစ်ပေါင်းနှစ်

ဆယ် အဆက်မပြတ် အနှောင့်အယှက်မရှိဘဲ ခံစားခဲ့ရသောကိစ္စ၊ ထို့အပြင် မည်သည့်လမ်းကြောင်းကိုမဆို သို့မဟုတ် ရေစီးကြောင်းကိုမဆို သို့မဟုတ် ရေသုံးစွဲခြင်းကိုမဆို သို့မဟုတ် အခြားရယူပိုင်ဆိုင်သော သို့မဟုတ် တားမြစ်ပိုင်သော သုံးစွဲခြင်းကိုမဆို သုံးစွဲခွင့်အနေဖြင့်လည်းကောင်း၊ အခွင့်အရေး အနေဖြင့်လည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်ဟု တောင်းဆိုသော သူတစ်ဦးဦးက နှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ် အဆက်မပြတ် အနှောင့်အယှက်မရှိ အေးချမ်းစွာ အထင်အရှား ခံစားခဲ့ရသည့်ကိစ္စ၊ အဆိုပါ အလင်းရောင် သို့မဟုတ် လေ၊ လမ်းကြောင်း၊ ရေစီးကြောင်းတို့၏ အဝင်အထွက်နှင့်သုံးစွဲခွင့်၊ ရေသုံးစွဲခွင့် သို့မဟုတ် အခြားသုံးစွဲခွင့်တို့ကို ခံစားရန် အခွင့်အရေးသည် အကြွင်းမဲ့ဖြစ်သည့်အပြင် ပျက်ပြားခြင်းမရှိသော အခွင့်အရေးဖြစ်သည်။

အဆိုပါ အနှစ်နှစ်ဆယ် ကာလအပိုင်းအခြားဆိုသည်မှာ သုံးစွဲခွင့်ကို အထင်အရှားဖြစ်စေရန် တရားစွဲဆိုသော တရားမကြီးမှု၌ ထိုသုံးစွဲခွင့်ကို တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူက ငြင်းဆိုသောနေ့မှစ၍ နှစ်နှစ်အတွင်းသို့ ဝင်လာသည့် အနှစ်နှစ်ဆယ်ကာလအပိုင်းအခြားကို ဆိုလိုသည်ဟု မှတ်ယူရမည်။

(၂) ပုဒ်မခွဲ (၁) အရ သုံးစွဲခွင့်ရရန်တောင်းဆိုခြင်းခံရသည့်ပစ္စည်းသည် အစိုးရပိုင်ပစ္စည်း ဖြစ်သောကိစ္စ၌ ထိုပုဒ်မခွဲ ပါ ‘နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်’ ဆိုသည့်စကားရပ် အစား ‘နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်’ ဆိုသည့် စကားရပ်ကို အစားထိုးဖတ်ရှုရမည်။

“ရှင်းလင်းချက်။ သုံးစွဲခွင့်တောင်းဆိုသူ မဟုတ်သည့် အခြားသူတစ်ဦးတစ်ယောက်၏ ပြုလုပ်မှုဖြင့် တားဆီးခြင်းကြောင့် လက်ရှိဖြစ်ခြင်း သို့မဟုတ် အကျိုးခံစားခြင်းသည် အမှန်တကယ် ရပ်စဲခြင်း မဖြစ်လျှင်လည်းကောင်း၊ ထိုသို့တားဆီးခြင်းကို တောင်းဆိုသူက သိရှိသည့်အပြင် တားဆီးခြင်းကို ပြုသောသူ သို့မဟုတ် အလားတူပြုလုပ်စေရန် ခွင့်ပြုသော သူကိုလည်း သိရှိပြီးနောက် တစ်နှစ်လုံးလုံး တားဆီးခြင်းကိုခံနေရခြင်း သို့မဟုတ် လက်ခံခွင့်ပြုခြင်း မရှိလျှင်လည်းကောင်း မည်သည့်အရာကိုမျှ ဤပုဒ်မအရ အဆက်ပြတ်သည်ဟု မမှတ်ယူရ။”

ဥပဒေသမား မဟုတ်သူ ပြင်ပအရပ်သားများအနေဖြင့် ဖတ်ရှုပါက နားလည်သဘောပေါက်ရန်ခက်ခဲမည့် ရေးသားပြဌာန်းချက်ဖြစ်ပါသည်။ သို့ရာတွင် ယခုတင်ပြနေသည့် အကြောင်းအရာအတွက် အဓိကတင်ပြလိုသည့် စာသားမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

“အခြားရယူပိုင်ဆိုင်သော သို့မဟုတ် တားမြစ်ပိုင်သော သုံးစွဲခြင်းကို သုံးစွဲခွင့်အနေဖြင့် လည်းကောင်း၊ အခွင့်အရေးအနေဖြင့်လည်းကောင်း ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည့်ဟု တောင်းဆိုသောသူတစ်ဦးဦးက နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ် အဆက်မပြတ် အနှောင့်အယှက်မရှိ အေးချမ်းစွာ အထင်အရှားခံစားခံရသည့်ကိစ္စ၊ အဆိုပါ အခြားသုံးစွဲခွင့်တို့ကို ခံစားရန် အခွင့်အရေးသည် အကြွင်းမဲ့ဖြစ်သည့်အပြင် ပျက်ပြားခြင်းမရှိသော အခွင့်အရေး ဖြစ်သည်။”

မိမိတို့နိုင်ငံအနေဖြင့် ‘နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်’ ဟူသည့် စကားရပ်ကို တွင်တွင်သုံးစွဲနေသည်ဖြစ်ရာ၊ ယခုတင်ပြသည်မှာလည်း မြေဖြစ်နေသဖြင့် အစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ကိစ္စဟု ဆိုရပါမည်။ ဤသည်တွင် အစိုးရက ပိုင်ဆိုင်သော သို့မဟုတ် တားမြစ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော နိုင်ငံပိုင်မြေတစ်ရပ်ကို သုံးစွဲခြင်းဟု မှတ်ယူရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤပုဒ်မ ပြဌာန်းချက်အရ သုံးစွဲနေသည့်ကာလ နှစ်ပေါင်း ခြောက်ဆယ်အတွင်း အဆက်မပြတ်အနှောင့်အယှက်မရှိ အေးချမ်းစွာခံစားခံရပါက၊ ထိုသုံးစွဲခွင့်သည် ပျက်ပြားခြင်းမရှိသော အခွင့်အရေးဖြစ်သည်ဟု ကောက်ယူပါက၊ မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးသည် မည်သို့ရှိလာပါမည်နည်း။

xx

အောက်မြန်မာပြည်တွင် တိုင်းရင်းသားတို့ မိမိတို့ဒေသတွင် နေထိုင်မှု၊ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်စားသောက်မှု တို့အတွက် မိမိတို့ရပ်ရွာဒေသတွင် တည်ရှိသော နိုင်ငံပိုင်ဖြစ်သည့် မြေများကို အစိုးရထံမှ ခွင့်ပြုချက်မတောင်းခံဘဲ၊ ရပ်ရွာဒေသတွင် ဘိုးဘွားလက်ထက်ကပင် အစဉ်အဆက် လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့သည့် ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ လူနေအိမ်ရာမြေ၊ စိုက်ပျိုးမြေ၊ ဒေသခံလူအများအတွက် သုံးစွဲမြေ၊ ဘာသာရေးကိစ္စသုံးစွဲမြေ စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်သုံးစွဲခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း (၆၀)ကျော် ရှိနေမည်ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သုံးစွဲမှုကိုလည်း အစိုးရက တားမြစ်ခြင်း၊ ဖယ်ရှားရန် သတ်ပေးခြင်းကို ဥပဒေအရ မဆောင်ရွက်ခဲ့ပါက ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက် အက်ဥပဒေအရ မြေတွင်အခွင့်အရေး ရရှိနေပြီဖြစ်ပါသည်။ထိုသို့ နေထိုင်လုပ်ကိုင် သတ်မှတ်အသုံးပြုလာသည့် မြေများတွင် ကြေးတိုင်နှင့် မြေစာရင်းဦးစီးဌာန အနေဖြင့် ထိုစဉ်ကာလက အခြေအနေ အရပ်ရပ်ကြောင့် ကွင်းဆင်းတိုင်း တာခြင်း၊ မြေပုံထုတ်ခြင်း၊ ကွင်းများသတ်မှတ်ကာ ကြေးတိုင်စိုက်ခြင်းတို့ မပြုလုပ်ခဲ့သဖြင့်၊ ဌာနဆိုင်ရာတွင် စာရင်းမှတ်တမ်းမဝင်ခြင်းမျှသာ ရှိခဲ့ပါသည်။ ဤသို့သော အနေအထားရှိနေသည့် မြေများသည် ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆ပါ ပြဌာန်းချက်အရ နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ် အဆက်မပြတ် အနှောင့်အယှက်မရှိ အေးချမ်းစွာ အထင်အရှား ခံစားခံရသည့်အတွက် ထိုသုံးစွဲခွင့်သည် ပျက်ပြားခြင်းမရှိသော အခွင့်အရေးဖြစ်သည်ကို သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံတော်က မူရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သည် ဟူသည့်စကားရပ်ဖြင့် အသာစီးယူနိုင်မည် မဟုတ်တော့ပေ။ အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြု၍၊ လက်ဝယ်ထားရှိခွင့်၊ အသုံးပြုခွင့်ကို သားစဉ်မြေးဆက် ရရှိနေပြီ ဖြစ်ပါသည်။

အောက်မြန်မာပြည်မြေနှင့် အခွန်အက်ဥပဒေတွင် မြေနှင့် ဆိုင်သည့် အခွင့်အရေးအဖြစ် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ၂၆ကို ညွှန်းဆိုဖော်ပြသတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းထားသော်လည်း၊ အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်စည်းမျဉ်းတွင် ယင်းကဲ့သို့သော ပုဒ်မပြဋ္ဌာန်းချက်မပါရှိလာခဲ့ပါ။ သို့ရာတွင် မြေခွန်တော် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက်များပါ အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၂၈၃၏ နိုင်ငံပိုင်မြေနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေဟူသည်တွင် အောက်ပါကဲ့သို့ ဖော်ပြထားခြင်းအား သတိပြုကြရန်လိုအပ်ပါသည်-

“၂၈၃။ ၁၈၉၉ ခုနှစ်၊ အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်တော် စည်းမျဉ်း ပုဒ်မ ၂၃တွင် ဖော်ပြပါရှိသည့် နိုင်ငံပိုင်မြေ ဟူသည့် စကားရပ် အနက်အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်အပေါ် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေနှင့် မည်မျှသက်ဆိုင်ကြောင်း အချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေကို အကြောင်းပြု၍ မည်သူမဆို အစိုးရနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ဆန့်ကျင်၍ ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများ ရှိပြီးခြင်း ဖြစ်/ မဖြစ် ဟူသည့် ပြဿနာသည် မည်သည့်အမှုကိုစွဲတွင်မျှ ပေါ်ပေါက်ရန် အကြောင်းမရှိကြောင်း ဘဏ္ဍာတော်မင်းကြီးက ဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ အပိုဒ် ၁၄၉အရ နိုင်ငံတော် အတွင်းဝန်က တရားစွဲဆိုသည့်အခင်းတွင်စည်းကမ်းသတ်ကာလသည်နှစ်ပေါင်း ၆၀ဟူ၍ သတ်မှတ်ထားပြီး၊ ထိုကာလစည်းကမ်းသတ် စတင်ရမည့် ကာလသတ်မှတ်ချက်မှာလည်း အဆိုပါအမှုမျိုးကို ပုဂ္ဂလိက တစ်ဦးချင်းက စွဲဆိုရာတွင် ယင်းအက်ဥပဒေအရ ကာလစည်းကမ်းသတ်အပိုဒ်အခြား စတင်ရမည့် ကာလဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်းဝန်သည် ဗြိတိသျှအစိုးရ၏ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ပေသည်။ ဗြိတိသျှအစိုးရသည် အထက်မြန်မာပြည်ကို ဆက်ခံယူခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ သိမ်းပိုက်ရယူခြင်းသာ ဖြစ်ပေသည်။ ထိုသို့သိမ်းပိုက်မိကာလအတွက် နိုင်ငံတော်အတွင်းဝန်ကို ဆန့်ကျင်၍ စည်းကမ်းသတ်ကာလသတ်မှတ်ရန် မရှိပါ။ အစိုးရအနေဖြင့် အထက်မြန်မာပြည်အတွက် မြေကို မည်သည့် လက်ဝယ်ထားပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးကိုမျှ အသိအမှတ်ပြုရန် တာဝန်မရှိသော်လည်း၊ မြေနှင့် အခွန်တော်စည်းမျဉ်းအရ မြန်မာအစိုးရက အသိအမှတ်ပြုလက်ခံခဲ့သည့် အခွင့်အရေးများကို လက်တွေ့တွင်မူ အတည်ပြုလက်ခံပေးပါသည်။ အသိအမှတ်ပြုသည်ဆိုသော်လည်း၊ ထိုစည်းမျဉ်း၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသက်သက်အရသာ သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်ပြီး၊ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေနှင့် ထိုအကြောင်းအရာများစပ်ဆိုင်မှု မရှိပေ။ အချိန်ကာလကြာမြင့်စွာ ပိုင်ဆိုင်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ အခွင့်အရေးများကို မြန်မာအစိုးရက အသိအမှတ်ပြု လက်ခံခဲ့ပါက၊ ထိုအခွင့်အရေးများကို စည်းမျဉ်း၏ အနှစ်သာရအရ အသိအမှတ်ပြုသည် ဖြစ်သော်လည်း နှစ်ပေါင်း ၆၀ဆန့်ကျင်၍ ပိုင်ဆိုင်ထားခြင်းအပေါ် စည်းကမ်းသတ်ကာလ ဆုံးဖြတ်ရန်မှာဗြိတိသျှဥပဒေ၏ အစိတ်အပိုင်းအဖြစ်သက်ရောက်မှုမရှိစေရပေ။ ဗြိတိသျှတို့ အထက်မြန်မာပြည်ကို သိမ်းပိုက်ပြီးနောက်တွင်မူ မည်သည့်မြေကိုမဆို ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့် ဆန့်ကျင်၍ နှစ်ပေါင်း ၆၀ လက်ဝယ်ထားခြင်းမှာသာပစ္စည်းကို ပိုင်ရှင်ဖြစ်လာပါမည်။”

မြေခွန်တော် အမိန့်ဆင့်ဆိုချက် ၂၈၃အရ မြန်မာမင်းများ အုပ်ချုပ်စဉ်က မွေသတ်များနှင့်အညီ ဘိုးဘဝိုင်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ပေးခဲ့ခြင်းအပေါ် အထက်မြန်မာပြည်တွင် အထက်မြန်မာပြည် မြေနှင့် အခွန်စည်းမျဉ်းအရ ဆက်လက် အသိအမှတ်ပြုပေးပါသည်။ သို့ရာတွင် ဗြိတိသျှအစိုးရ အုပ်ချုပ်မှုအောက်ရောက်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင်မူ နိုင်ငံပိုင်မြေဟု သတ်မှတ်ထားသည်များကို မွေသတ်ပါ ကာလသတ်မှတ်ချက်အရ ဘိုးဘဝိုင်မြေ အခွင့်အရေး မပေးတော့ပါ။ သို့ရာတွင် မည်သည့်မြေကိုမဆို ဗြိတိသျှအစိုးရနှင့်ဆန့်ကျင်၍ နှစ်ပေါင်း(၆၀)လက်ဝယ်ထားခြင်းမှာသာ ပစ္စည်းကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့်အခွင့်အရေး ရမည်ဖြစ်ကြောင်း ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆ကို အကြောင်းပြု၍ ညွှန်ပြထားပေးပါသည်။ ကာလစည်းကမ်းသတ်အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အက်ဥပဒေ၏ နောက်ဆက်တွဲဇယားပါ တရားစွဲဆိုရန် ကာလစည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များ၏ အပိုဒ်(၁၀)တွင် အမှတ်စဉ် ၁၄၉၌ အစိုးရကဖြစ်စေ၊ အစိုးရ၏ကိုယ်စားဖြစ်စေ စွဲဆိုသည့် မည်သည့်တရားမကြီးမှုမဆို စည်းကမ်းသတ်ကာလကို နှစ်ပေါင်းခြောက်ဆယ်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားချက်နှင့်လည်း ဆက်စပ်လေ့လာကြရပါမည်။

သို့ဖြစ်၍ အထက်မြန်မာပြည်တွင် နိုင်ငံပိုင်မြေပင်ဖြစ်စေကာမူ၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတို့သည် မိမိတို့၏ ရပ်ရွာလေ့အရ သတ်မှတ်အသုံးပြုနေသည်မှာ နှစ်ပေါင်း၆၀ကျော်ပြီး၊ ယင်းသို့ သတ်မှတ်အသုံးပြုနေသည့် ကာလအတွင် အစိုးရအနေဖြင့် တားဆီးခြင်း၊ ဖယ်ရှားစေခြင်း တစ်စုံတစ်ရာ မရှိခဲ့ပါက၊ ယင်းတိုင်းရင်းသားတို့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု လေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်အသုံးပြုနေသည့်မြေများအတွက် ယင်းဒေသခံတိုင်းရင်းသားတို့အတွက် ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေအရ မပျက်ပြားဘဲ ဆက်လက် သုံးစွဲခွင့် ရှိနေစေရမည်သာ ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်သည့်မြေများ ဟူသည်အတွက် ဝေါဟာရတိကျစွာ ဖွင့်ဆို ပြဋ္ဌာန်းမှုမရှိသေးသည်ကိုလည်း သတိပြုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ ထို့ပြင် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများတွင် တိုက်ရိုက်ညွှန်ပြမှု မရှိသေးပါ။ လယ်ယာမြေ စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် စာရင်းအင်း ဦးစီးဌာနရှိ မြေစာရင်းမှတ်တမ်းများတွင်လည်း၊ ယင်းမြေများအတွက် မှတ်တမ်းတင်ထားမှု မရှိခဲ့ပါ။ သို့အတွက်အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒကို အခြေပြု၍ အနာဂါတ်ကာလတွင် ပေါ်ပေါက်လာမည့် အမျိုးသားမြေဥပဒေတွင် ပြဋ္ဌာန်းပါရှိလာမည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ မြေအသုံးချမှု အခွင့်အရေးများကိုလည်း မျှော်မှန်း၍ ချိတ်ဆက်ဖွင့်ဆိုကြရန် လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု မူဝါဒ၏ အပိုဒ်(၈)တွင် ယင်းကိစ္စရပ်များအတွက် မူဝါဒများကို ပြဆိုထားပါသည်။ ယင်းအနက် ယခု မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေ ပုဒ်မ ၃၀-က ပါ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်သည့်မြေ ဟူသည့် စကားရပ်နှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ နည်းဥပဒေတွင် ဆက်စပ်ဆောင်ရွက်သင့်သည်အတွက် အပိုဒ်(၆၅)၌ အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်-

၆၅။ မြို့နယ် မြေအသုံးချမှု ကော်မတီ၏ ကြီးကြပ်မှုဖြင့် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု မြေအသုံးချမှု ကော်မတီများ ပါဝင်ညှိနှိုင်း ဆွေးနွေးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်များဖြင့် မြေအသုံးချမှု မြေပုံနှင့် မှတ်တမ်း များကို အောက်ပါတို့အတွက် ပြုစုပြင်ဆင်ရန် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်-

- (က) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများနေထိုင်သည့် သို့မဟုတ် ယင်းတို့ ၏ စားဝတ်နေရေးအတွက် မြေအရင်းအမြစ်များကို ရိုးရာ ဓလေ့အရ အသုံးပြုသည့် နယ်မြေဒေသများတွင် မြေကို လက်ဝယ်ထားရှိမှု၊ အသုံးချမှု၊ မြေတည်ရှိမှုနှင့် ခွဲဝေလုပ် ကိုင်မှုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အမှန်အ တိုင်း သိရှိနိုင်ရန်၊
- (ခ) မြေအသုံးချမှု စီမံကိန်းများရေးဆွဲရာတွင် လူမှုရေး၊ သဘာ ဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေး ကိစ္စရပ်များကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန်၊
- (ဂ) မြေအသုံးချမှု၊ မြေနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အငြင်းပွားမှုများနှင့် ကျူးကျော်မှုများကို ဖြေရှင်းရာတွင် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် ညီညွတ်မှန်ကန်သည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန်။

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စုအဆင့်တွင် အမျိုးသားမြေအသုံးချမှု ကောင် စီကို ဖွဲ့စည်းပြီးနောက်၊ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ် မြေအသုံးချမှု ကော်မတီများကို ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေးရေးကို ဆောင်ရွက်နေသည့် ကာလဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက်တွင် ခရိုင်၊ မြို့နယ်၊ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု မြေအသုံးချမှုကော်မတီများကို ဆက်လက်ဖွဲ့စည်း တော့မည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့သောအခါ ယခုဖော်ပြသည့် ရိုးရာယဉ် ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများ ဟူသည်ကို ယင်းကော်မတီများ၏ ဆောင်ရွက်ချက်ဖြင့် စာရင်း၊ မြေပုံများ ဖော် ထုတ်နိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသား မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ၏ အပိုင်း (၈)၊ အပိုဒ်၆၆တွင် ရိုးရာ ယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများ ဟူသည် အတွက် မြေပုံနှင့် မှတ်တမ်းများ ပြုစုရေးလမ်းညွှန်ချက်အဖြစ် အောက် ပါအတိုင်း လမ်းညွှန်ထားပါသည်-

၆၆။ သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိ အစိုးရဌာန၊ အဖွဲ့အစည်းများသည် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာမြေအသုံးချမှု မြေပုံနှင့် မှတ်- တမ်းများ ပြုစု ပြင်ဆင်ခြင်း လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ရာတွင်-

- (က) ရိုးရာမြေအသုံးချမှု အလေ့အထများကို ကျွမ်းကျင်သည့် တိုင်းရင်းသား ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုခေါင်း ဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ညှိနှိုင်း၍ ၎င်းတို့ကိုလည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်စေရမည်။
- (ခ) လက်ရှိမြေအသုံးချမှုကို မှတ်တမ်းနှင့် မြေပုံများတွင် ဖော် ပြထားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံတင် ထားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ မြေအသုံးချလျက် ရှိသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာမြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ ရိုးရာမြေစီမံအုပ်ချုပ်မှု အလေ့အထများကို အသိအမှတ်ပြု ကာကွယ်ရမည်။
- (ဂ) တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစု အဖွဲ့အစည်းများတွင် အဖွဲ့ဝင်ဖြစ် သော အကျိုးသက်ဆိုင်သူတို့၏ အခွင့်အရေးများကို အသိ အမှတ်ပြုပြီး ယင်းတို့၏ မြေအသုံးချမှုကို မှတ်ပုံတင်နိုင် ရန် တည်ဆဲဥပဒေများတွင် ပြဋ္ဌာန်းရမည်။

ဤမူဝါဒအရ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ၏ ရိုးရာမြေအသုံးချမှု အတွက် ကျွမ်းကျင်သည့် တိုင်းရင်းသား ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင် ညှိနှိုင်းရမည်ဆိုရာ တွင် ပြည်သူ့ဗဟိုပြု ဆောင်ရွက်ရမည်ကို သတိပြုကြရမည်ဖြစ်ပါ သည်။ ထိုနည်းတူ လက်ရှိမြေအသုံးချမှုကို မှတ်တမ်းနှင့် မြေပုံများတွင် ဖော်ပြထားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မှတ်ပုံတင်ထားခြင်း ရှိသည်ဖြစ်စေ၊ မရှိသည်ဖြစ်စေ ဟူသည့် မူဝါဒစကားရပ်၏ အတိုင်း အတာကို တာဝန်ရှိသူများ ဆင်ခြင်ဖွယ်ရာဖြစ်ပါသည်။

အရေးကြီးသည့် မူဝါဒအဖြစ် အပိုဒ် ၆၈ တွင် အောက်ပါအတိုင်း အလေးထား ဖော်ပြခဲ့သည်ကိုလည်း မြေနှင့်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲသူများ သတိချပ်သင့်ပါသည်-

၆၈။ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ရိုးရာထုံးတမ်းစဉ်လာအရ လုပ်ကိုင် လျက်ရှိသော မြေများသည် သစ်တောမြေ သို့မဟုတ် လယ်ယာမြေ သို့မဟုတ် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းတို့တွင် အကျိုးဝင်လျက် ရှိ ပါက၊ မြေအမျိုးအစားနှင့် အတန်းအစားများ ပွင့်လင်းမြင်သာစွာ သတ်မှတ်၍၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်းနှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက် နှင့်အညီ အကာအကွယ်ပေးခြင်းတို့ကို အကျိုးသက်ဆိုင်သူများ ပါဝင် သည့်လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပြီး၊ တိုင်းရင်းသား လူမျိုး စုများ၏ အသုံးချလျက်ရှိသည့် မြေများကို မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ မြေအမျိုး အစား ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းမပြုသေးမီ အများပြည်သူ အကျိုးစီး ပွားအလို့ငှာ ဆောင်ရွက်သည့်လုပ်ငန်းများမှအပ အခြား မြေအသုံး ချခွင့်ပြုခြင်းအား ယာယီအားဖြင့် ဆိုင်းငံ့ထားရမည်။

ဤမူဝါဒပြဋ္ဌာန်းချက်၏ လေးနက်မှုအတိုင်းအတာကို သတိပြုသင့်ပါသည်။ မြေနှင့်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများတွင် ဒေသဆိုင်ရာပြည်သူကို ဗဟိုပြု ဆောင်ရွက်မှုမဟုတ်ဘဲ၊ အစိုးရ၏ ရည်မှန်းချက်သက်သက် အပေါ်တွင် အခြေခံ၍ ဌာန၏ရည်မှန်းချက်တာဝန်ကိုသာ အလေးထား ဆောင်ရွက်ကြပါက၊ ဤမူဝါဒနှင့် လိုက်လျော်ညီထွေမဖြစ်သည်ကို သတိပြုကြရပါမည်။ ပြည်သူနှင့် ကင်းကွာသည့် မူဝါဒသည် အောင်မြင်မှု ရနိုင်ပေမည်လားကိုလည်း ပြန်လည်သုံးသပ်သင့်ကြပါသည်။

တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ ရိုးရာထုံးတမ်းစဉ်လာအရ လုပ်ကိုင်လျက် ရှိသော မြေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားမြေအသုံးချမှုမူဝါဒတွင် အပိုဒ်ဖြေ၍ အမျိုးသား မြေဥပဒေသစ်တွင် အကာအကွယ်ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း ညွှန်ပြထားပါသည်-

၆၉။ အမျိုးသား မြေဥပဒေသစ်ပါ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ၏ ခိုင်မာသော မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များသည် တည်ဆဲဥပဒေများအရ အစိုးရက စီမံခန့်ခွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော မြေများကို နှစ်ရှည်လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း၊ သို့မဟုတ် ငှားရမ်းခြင်းကြောင့် မြေအမျိုးအစား ပြန်လည်သတ်မှတ်ခြင်းကြောင့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ရိုးရာထုံးတမ်းစဉ်လာအရ လုပ်ပိုင်လျက်ရှိသော မြေများ၊ မြေလုပ်ပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးမှုမရှိစေရန် အကာအကွယ် ဖြစ်ရမည်။

ဤမူဝါဒပြဋ္ဌာန်းချက်များအရ အမျိုးသားမြေယာ ဥပဒေသစ်ပေါ်ထွက်လာသည့်အခါမှ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများ ရိုးရာထုံးတမ်းစဉ်လာအရ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော မြေများနှင့်စပ်လျဉ်းသည့် အခွင့်အရေးများရမည့် အနေအထားဖြစ်သော်လည်း၊ ယခု မြေလွတ်မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲရေးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ (၂၀၁၈ ခုနှစ်) ဖြင့် ပုဒ်မ ၃၀-က ကို ဖြည့်စွက်ပြဋ္ဌာန်းကာ၊ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ သတ်မှတ်မြေများကို အကာအကွယ်ပေးလိုက်ခြင်းသည် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က အမျိုးသားမြေဥပဒေသစ်ပေါ်ထွက်လာမီကပင် အမျိုးအမြင်ကြီးစွာ ပြဋ္ဌာန်းကာကွယ်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ထင်မြင်သုံးသပ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားတို့အနေဖြင့် မိမိတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းမြေလုပ်ပိုင်ခွင့်ကို အမျိုးသားမြေ ဥပဒေသစ်ပေါ်ထွက်လာသည်ကို စောင့်မျှော်တမ်းတနေရမည့်အစား၊ လက်ငင်းအကျိုးရှိသွားစေပါသည်။

သို့ရာတွင် တည်ဆဲကာလ၌ ကာလစည်းကမ်းသတ် အက်ဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၆ အရ နှစ်ပေါင်း ၆၀ကျော် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတို့ မိမိတို့၏ ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအတိုင်း အဆက်မပြတ် အနှောင့်အယှက်မရှိ အေးချမ်းစွာ သတ်မှတ်အသုံးပြုလာသည့်မြေများကို ဖွင့်ဆိုဖော်ပြသည့် ဥပဒေပြဋ္ဌာန်းချက်မရှိသေးသည့် လစ်ဟမှုလေးတစ်ခု ရှိနေပါသည်။ ယင်းလစ်ဟမှုကို စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် အသုံးပြုနေသည့် မြေများအတွက် ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် လယ်ယာမြေဥပဒေတွင် ဖွင့်ဆိုပြဋ္ဌာန်းခြင်းဖြင့် ဖြည့်စွက်နိုင်မည်ဟု သုံးသပ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် မိမိတို့နိုင်ငံတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုပေါင်း မြောက်များစွာရှိနေသည်ဖြစ်ရာ၊ လူမျိုးစုတစ်ခုချင်းအတွက် မည်သို့ဖွင့်ဆိုပြဋ္ဌာန်းရမည်လဲ ဟူသော အမေးမျိုးလည်း ပေါ်ပေါက်ပါသည်။ လူမျိုးစု တစ်ရပ်ချင်းအတွက် သတ်မှတ်ဖွင့်ဆိုရန် မလိုအပ်ပါသည်။ တိုင်းရင်းသားအသီးသီး မိမိတို့၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ လုပ်ကိုင်နေသည့်မြေများအပေါ် လွှမ်းခြုံသည့်

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုသတ်မှတ်ချက်ဖြစ်ပါက လုံလောက်သည်ဟု ထင်မြင်ပါသည်။ မိမိတို့အနေဖြင့် လယ်ယာမြေဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေအဖြစ် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်က ပြဋ္ဌာန်းရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေချိန်တွင် လယ်ယာမြေဥပဒေ၏ အခန်း(၁)၊ အမည်၊ စတင်အာဏာတည်ခြင်းနှင့် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ အခန်းပါ ပုဒ်မ၃၊ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက်များ၌ ဓလေ့ထုံးတမ်း မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဟူ၍ အောက်ပါအတိုင်း ဖြည့်စွက်ဖွင့်ဆိုပြဋ္ဌာန်းလျှင်ပင် လုံလောက်သည်ဟု ထင်မြင်မိပါသည်။

“ဓလေ့ထုံးတမ်း မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့်ဆိုသည်မှာ တည်ဆဲ ဥပဒေတစ်ရပ်ရပ်တွင် ဖော်ပြထားချက်များအရ လည်းကောင်း၊ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ် သို့တည်းမဟုတ် တိုင်းဒေသကြီး၊ သို့တည်းမဟုတ် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်ရဒေသ (ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ) တစ်ခုခုအတွင်းရှိ သီးခြားသတ်မှတ် အသုံးပြုခွင့်ပေးသင့်သောဒေသ သို့မဟုတ် သတ်မှတ်ပေးရန်လိုသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတစ်ခု၊ သို့မဟုတ် လူမျိုးစုများ၏ မြေယာလုပ်ပိုင်ခွင့် မြေအသုံးချခွင့်အတွက် ယင်းတိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့မှ ထောက်ခံတင်ပြလာမှု အပေါ် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့် ဝန်ကြီးဌာနက ထုတ်ပြန်သတ်မှတ်ထားသော စည်းမျဉ်းများနှင့် အညီ လည်းကောင်း ခွင့်ပြုသော မြေယာလုပ်ကိုင်ခွင့် အသုံးချခွင့်ကို ဆိုသည်။”

ဤသို့ဖွင့်ဆိုလိုက်ပါက၊ သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားတို့က မိမိတို့ဒေသတွင် အစဉ်အလာအရ လိုက်နာကျင့်သုံးနေသည့် မြေယာအတွက် ဓလေ့ထုံးတမ်းများကို စာဖြင့် ရေးသားတင်ပြချက်အပေါ်၊ သက်ဆိုင်ရာ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့က ထောက်ခံတင်ပြလာမှုအရ ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့က အတည်ပြုလျှင်၊ စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ပြည်ထောင်စုတစ်ဆင့်ခံဥပဒေ Subordinate Legislation of Union Law အဖြစ် စည်းမျဉ်း Regulationကို ထုတ်ပြန်ပေးခြင်းဖြင့်၊ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု တစ်ခုချင်းစီအတွက် စည်းမျဉ်းတစ်ခုစီ ထွက်ပေါ်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသည့်မှာလည်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်ကြီးကို အားကိုးရန်မှအပ အခြားမရှိပေ။

မောင်မောင်ညွန့်
ဆရာမောင်မောင်ညွန့်၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ၎င်း၏ facebook accountမှ ကူးယူဖော်ပြသည်။

ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့ အထိန်းအမှတ် စက်ဘီးစီးနင်းခြင်း

နှစ်စဉ် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့ဟာ ဆိုရင်ဖြင့် တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့လေးဘဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ရက်လေးကို အသိ အမှတ်ပြုအထိမ်းအမှတ်အနေနဲ့ မြန်မာ Green Bike (ရန်ကုန်) အဖွဲ့လေးက ဦးဆောင်ပြီးတော့ ရန်ကုန်မြို့တစ်ပတ်စက်ဘီးစီးနင်းခြင်း အစီအစဉ်ကို ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အစီအစဉ်လေးမှာတော့ POINT အဖွဲ့ဝင်များမှလည်း ပါဝင်ဆင်နွှဲခဲ့ပါတယ်။ ဒီခရီးစဉ်ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဇွန်လ ၅ ရက်နေ့ မနက် ၇ နာရီတွင် မင်းဓမ္မဘုရားလမ်းမှ စတင်ထွက်ခွာကာ သာကေတ၊ ဒေါပုံ၊ ကမ်းနားလမ်း၊ သခင်မြပန်းခြံ၊ အောက်ဗဟိုလမ်းတစ်လျှောက် စီးနင်းခဲ့ပြီး BOC (နို့ဈေး) တွင် ခရီးစဉ်ကို အဆုံးသတ်ခဲ့ပါသည်။ ဒီစက်ဘီးစီးနင်းခြင်း အစီအစဉ်မှာဆိုရင် လိုက်ပါစီးနင်းသူပေါင်း (၁၆) ဦးပါဝင်ခဲ့ပြီး ကျား (၁၂) ဦးနဲ့ မ(၄) ဦးပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။

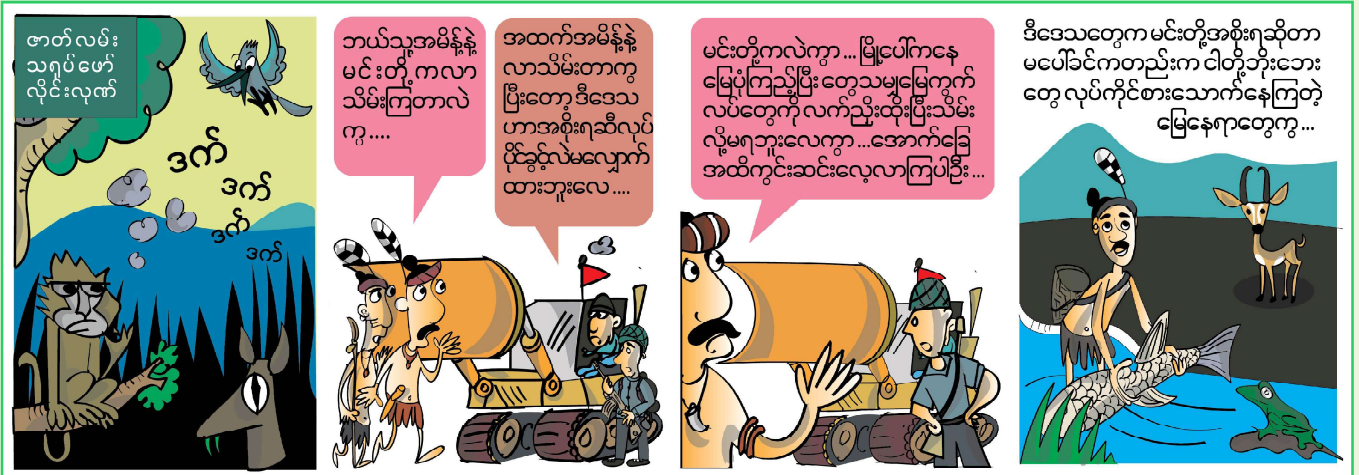

ဒီစက်ဘီးစီးနင်းပွဲလေးကို အဓိကပါဝင်လှုပ်ရှား ဦးဆောင်သူတစ်ဦးဖြစ်တဲ့ Myanmar Green Bike အဖွဲ့မှ ဆရာသက်နိုင်ကတော့ ၎င်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကို ယခုလိုဘဲဖြေကြားခဲ့ပါတယ်။

“ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်နေ့မှာ စက်ဘီးစီးခြင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အရေးကြီးကြောင်းသိရှိဖို့ အထူးသဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်း ပြဿနာတွေကို သတိထားမိလာဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ၁ နှစ်မှ ၁ ခါသာရှိတဲ့ ဒီနေ့မှာ ကိုယ့်ဘက်က ကမ္ဘာကြီး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက် တက်နိုင်တဲ့ဘက်က အကျိုးရှိအောင်လုပ်ဆောင်ကူညီနိုင်တယ်ဆိုပြီး စက်ဘီးစီးခြင်းဖြစ်ပါတယ်။”

ဒီလိုလုပ်ခြင်းကိုတော့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်မှာ စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနှစ်မှာတော့ စက်ဘီးစီးခြင်းမှာ လာရောက်ပါဝင်သူ ၁၆ ယောက်ဝန်းကျင်ရှိပြီး ကျွန်တော်တို့လို လှုပ်ရှားတဲ့အဖွဲ့တွေ (bicycle movement) များလာစေချင်ပါတယ်။ စက်ဘီးစီးခြင်းဟာ ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်ရန်၊ သွားလာရေး၊ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် (Eco friendly) များအတွက် ရိုးရှင်းသော ဖြေရှင်းချက်တစ်ခုပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် အားလုံးကိုလည်း စက်ဘီးစီးကြပါလို့ ကိုယ့်အတွက်ရော ပတ်ဝန်းကျင်အတွက်ပါ အကျိုးရှိမှာဖြစ်ပါတယ်။”

Scence of yielding crops by some
Meeting people of Hin Lad Nai.

See the nature & Hear wild song
This beauty, Last for Long.

Feel in heart & heal the world
Tear no more of human greed!

၆၆ ဟောလှားအဖွဲ့အစည်း

ဟောလှားအဖွဲ့အစည်းမှာ
ကောက်ရိတ်သူတွေ တွေ့ရတာ
မြင်တွေ့ရတဲ့ သဘာဝတရား
ကြားနေရတဲ့ တောရိုင်းသံ
ဒါဟာ...တည်မြဲအလှတရား
ဒီအလှတရားများ တည်မြဲပါစေသေး

နှလုံးသားနဲ့ ခံစားလို့
ကမ္ဘာကြီးအားကုစားစို့
လူသားလောဘ အကျိုးဆက်
မျက်ရည်များနဲ့ ကင်းစေသေး။ ။ **၉၉**

(ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့၌ ဟောလှားအဖွဲ့အစည်း ကရင်လူမျိုး များထံသို့ လေ့လာရေးခရီးသွားခဲ့ခြင်း ခရီးစဉ်၏ အမှတ် တရုတ်ဗျာကို မြန်မာလိုဆီလျော်အောင် ပြန်ဆိုပါသည်။)

၆၆

တိုတောတောင်အလှ

တောတောင်ရှိတိုင်းမလှပါ
အပင်ရှိမှ လှတာပါ။
တောတောင်လှအောင် အပင်စိုက်။
ဝိုင်းဝန်းဂရုစိုက်။

တောတောင်ရှိတော့သာယာလာ
လေအေးအေးလေးလေး။
တောတောင်ကြားမှာ စမ်းရေထွက်
ဌာနေသူသားတွက်။

သစ်ပင်၊ ပန်းပင်၊ ဟင်းရွက်ပင်
သဘာဝပေါက်ပင်။
သစ်ဥ၊ သစ်မြစ်အသုံးဝင်
ကျန်းမာရေးတွက်ဝင်။

တို့ဆေးဖျန်းဆေးမပါဘူး
လုံးဝမပါဘူး။
ရမဝတောတောင်အလှ
တို့တောတောင်အလှ။

လေးဒီ(ဂေဘားသူ)

ရပ်ရွာအခြေပြု စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် သတင်းဖြန့်ဝေမှုနည်းစနစ်

Saw Kendy -POINT

(Community Base Monitoring and Information System-CBMIS)

၂၀၁၉ ဇွန်လ ၅ရက်နေ့တွင် AIPPမှ တာဝန်ယူကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့သော CBMIS (Community Base Monitoring and Information System) ရပ်ရွာအခြေပြု စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် သတင်းဖြန့်ဝေမှုနည်းစနစ် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ပွိုင့်အဖွဲ့နှင့်အတူ ရပ်ရွာအကျိုးပြုလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နေလျက်ရှိကြသော ဆရာမမိုင်ပန်းရီနှင့် ဆရာစောဆာလွယ်ဖိုးတို့မှလည်း တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသည် (၄)ရက်တာကြာမြင့်ခဲ့ပြီး ရွာတွင်း ကွင်းဆင်းလေ့လာခြင်း တစ်ရက်ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲပထမရက်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှ ကရင်ဌာနေတိုင်းရင်းသားမန်းဂျော်နီမှ ရိုးရာ ဆုတောင်းကောင်းချီးပေးအစီစဉ်ဖြင့် အစပြုခဲ့ပြီး မြန်မာ၊ မလေးရှား၊ ဗီယက်နမ်၊ တိုင်ဝမ်၊ ထိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ အန္ဒိယစသည့် နိုင်ငံအသီးသီးမှ တို့၏ ကျေးရွာတွင်း Community Protocol(ဒေသတွင်း စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း)၊ ကျေးရွာအခြေပြုမြေပုံရေးဆွဲခြင်းအတွေ့အကြုံများ၊ ဘာသာစကားထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေးကွန်ရက်များအကြောင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်သတိပေးစနစ်အကြောင်းအရာများပြောကြားခဲ့ကြပါသည်။

ထိုနေ့တွင် ကျွန်တော်တို့ ပွိုင့်အဖွဲ့မှ ရပ်ရွာအခြေပြုမြေပုံရေးဆွဲရာတွင် လိုအပ်သောအကြောင်းအရာများနှင့် တွေ့ကြုံရသော စိန်ခေါ်မှုများ ကိုမျှဝေခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ညနေပိုင်းညစာစားပွဲအပြီး၌ တိုင်းရင်းသားရိုးရာဝတ်စုံများဝတ်ဆင်ကြပြီး ရိုးရာအကများဖြင့် ပျော်ရွှင်စွာ နီးနှောဖလှယ်ခဲ့ကြပါသည်။ ဒုတိယနေ့တွင် CBMIS ၏ အရေးပါသောအချက်လက်နှင့် အကြောင်းရာများကို FPP (Forest People Program) သစ်တောတွင်းနေထိုင်သော လူထုနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် အစီအစဉ်အဖွဲ့မှ ရော်ဂျီ ကာရီနိုမှ အသေးစိတ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။ Local Biodiversity Outlooks (LBO) ဒေသတွင်းဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာသုံးသပ်မှုများ ဝက်(ဘ်)ဆိုက်တွင် ဌာနေတိုင်းရင်း

သားများမည်ကဲ့သို့ မြင်သာစွာပါဝင်နိုင်ခြင်းဆိုင်ရာနှင့် အသုံးချမှုများကို မရီဇီရို ဖယာရီ (FPPမှတာဝန်ရှိသူတစ်ဦး)က ပြည့်စုံစွာ တင်ပြခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက် ၎င်းကဘဲ ဆက်လက်ပြီး CBMISတွင် ပါဝင်သောကရိယာများ၊ နည်းပညာများနှင့် နည်းစနစ်များကိုအသုံးပြုပြီး မိမိတို့ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ဒေသတွင်းရှိ မြေယာများ၊ ပိုင်နက်များနှင့် သယံဇာတများကို အချက်လက်ကောက်ယူချင်း စောင့်ကြည့်လေ့လာချင်းလုပ်ငန်းများကို မည်ကဲ့သို့ လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်း စသည်တို့ကို တင်ပြရှင်းလင်းခဲ့ပါသည်။

နိုင်ငံအလိုက် CBMISလုပ်ဆောင်ခြင်း၏ အားနည်းချက်၊ အားသာချက်၊ အခွင့်အလမ်းနှင့် ခြိမ်းခြောက်မှု စသည်တို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး ထိုသို့ဆွေးနွေးခြင်းကြောင့် ဒေသတွင်းဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသော ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာထိန်းသိမ်းမှုများမရှိခြင်း အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ၏ သတင်းပေးခြင်းအပေါ် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုနှင့်နေ့ခြင်းအပေါ်တွင် မေးခွန်းထုတ်စရာများရှိလာပါသည်။ ရိုးရာနှင့် တွန်ရက်ဖွဲ့ခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များကို နိုင်ငံအလိုက် ဆွေးနွေးခဲ့ကြပြီး

နိုင်ငံအဆင့်၊ အာရှအဆင့်၊ နိုင်ငံတကာအဆင့်တို့တွင် ချိတ်ဆက်မည့် လုပ်ဆောင်ကြမည့်အကြောင်းလည်း ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ သုံးရက်မြောက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ကရင်ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်ရာ (khuntae) ကွန်တေး ကျေးရွာသို့ လေ့လာရေးခရီးစဉ်အဖြစ် သွားရောက်ခဲ့ကြပါသည်။ ရာသီဥတုအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့သွားရောက်သော အချိန်တွင် မပူမအေးအနေတော်လေးဖြစ်ပြီး လေကောင်းလေသန့်ရသည်ကို သိသာစွာခံစားရမှာဖြစ်ပြီး သစ်တောများ၏ အလှအပများကလည်း သဘာဝအားချစ်တဲ့စိတ်ကိုပိုမိုဖြစ်စေပါသည်။ ထို့နောက် ကတ်သလစ်ဘုရားကျောင်းတစ်ခုတွင်လူစုကြပြီး

ကွန်တေး ရပ်ရွာ၏ခေါင်းဆောင်များနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီးမိတ်ဆက်ခြင်းနှင့်တစ်ဆက်တည်း လေ့လာသူများမှ သိချင်တာများမေးမြန်းပြီး ၎င်းတို့ရပ်ရွာအခြေအနေများကိုလည်း ရွာသားများထံ ပြန်လည်မျှဝေခဲ့ကြပါသည်။ ကွန်တေး ကျေးရွာတွင် မြေအသုံးချမှုပုံစံ ၅မျိုးရှိပြီး ၎င်းတို့မှာ (၁) ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသော သစ်တော (၂) ပွဲတော်နှင့် ရိုးရာဓလေ့သုံးသစ်တော (၃) ဘက်စုံသုံးသစ်တော (၄) လယ်ယာမြေ (၅) လူနေထိုင်ရာ ဧရိယာဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ကွန်တေး ကျေးရွာသည် ကွန်ရက်များနှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပြီး အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့ပါဝင်သော ကွန်ရက်များမှာ-

- (၁) ဒွန်သောင်းခရိုင် ကုန်းမြင့်ဒေသကာကွယ်ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့၊
- (၂) မဲ့တီရ-မဲ့တဲ ရေထိန်းတော ကွန်ရက်၊
- (၃) ကုန်းမြင့်ဒေသ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စီမံခန့်ခွဲမှုကွန်ရက်၊
- (၄) မြောက်ပိုင်း လယ်သမားများကွန်ရက်။

ထို့နောက် Khuntaကျေးရွာ၏ ထိန်းသိမ်းထားသောသစ်တောများ၊ ရေပေးဝေမှုစနစ်များနှင့် စိုက်ခင်းများကို လေ့လာခဲ့ကြပါသည်။ ဆွေးနွေးပွဲနောက်ဆုံးရက်တွင် နိုင်ငံအလိုက် CBMISစနစ် လက်တွေ့အသုံးချမှုအကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဆက်လက်ဆွေးနွေးကာ AIPPမှတာဝန်ရှိသူများက ၎င်းတို့၏ CBMISနှင့် ရှေ့ဆက်သွားမည့် အကြောင်းများကိုရှေးချယ်ကောက်နုတ်သဘောထားယူကာ ဆွေးနွေးပွဲကိုအဆုံးသတ်ခဲ့ကြပါသည်။ ထိုမျှသာမက ယခုဆွေးနွေးပွဲနှင့်ဆက်လျှင်း၍ ဆရာဆာလွယ်ဖောနှင့် ဆရာမခိုင်ပန်းရီတို့ကို ယခုလိုမေးမြန်းဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

မေး ဆရာနာမည်လေးနှင့် အဖွဲ့စည်းနာမည်လေး ပြောပြပေးပါ လားခင်ဗျ။

ဖြေ ကျွန်တော်နာမည်ကတော့ စောဆာလွယ်ဖောလို့ ခေါ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့် အဖွဲ့စည်းကတော့ “တာကပေါ” ဖြစ်ပါတယ်။

မေး ဆရာအခု ချင်းမိုင်မှာပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ CBMISအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသွားရောက်တက်ခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံလေးနဲ့ ဘာတွေသင်ယူရရှိခဲ့လဲဆိုတာလေးကို ပြောပြပေးပါခင်ဗျ။

ဖြေ ကျွန်တော်တို့ ချင်းမိုင်မှာတက်ရောက်ခဲ့တဲ့ CBMIS အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှာဆိုရင်ဖြင့် မလေးရှားအဖွဲ့မှတင်ပြခဲ့တဲ့ Community Protocol (ဒေသတွင်း စည်းကမ်း) အကြောင်းအရာဟာဆိုရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ ဒေသ

အတွက်အရမ်းကိုကောင်းပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင်တော့ ကိုယ့်ဒေသကို သီးသန့်စီမံခွင့်ရရှိနိုင်မှာဖြစ်တာပေါ့နော်။ နောက်တစ်ခုက ကျွန်တော်တို့ ကွင်းဆင်းလေ့လာတဲ့ khunအနေကျေးရွာမှာပေါ့နော် အဲဒီမှာရှိတဲ့ရွာသူရွာသားတွေကစည်းလုံးကြတယ် တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် တန်ဖိုးထားတယ်ကူညီတယ် အခက်ခဲတွေကိုပိုင်းဝန်းဖြေရှင်းကြတယ်။ ပြောချင်တာက မတူညီတဲ့ ဘာသာသုံးမျိုးရှိတာတောင်ညီညွတ်ကြတယ်ပေါ့နော်။ ပြီးတော့ သစ်တောထိန်းသိမ်းတဲ့နည်းပေါ့နော် သူတို့က သစ်ပင်အမျိုးစားတွေကို သုတေသနသေချာလုပ်တယ် ကာဗွန်တိုင်းတဲ့လုပ်ငန်းပြီးတော့ မီးတားလမ်းတွေလဲလုပ်တယ်ဆိုတော့ ဒါတွေက ကျွန်တော်တို့အတွက် လေ့လာသင်ယူရတာပေါ့နော်

မေး ဆရာဒေသမှာ ဘယ်လိုအသုံးပြုနိုင်ချေမယ့် အကြောင်းလဲ ဖြေပေးပါဦး။

ဖြေ ပထမဆုံးသူတို့နဲ့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင် အရင်ဆုံး စည်းလုံးဖို့အရင်လုပ်ရမှာပေါ့နော်၊ ကျွန်တော်က khun အနေကျေးရွာမှာ တွေ့ရှိရတဲ့ ညီညွတ်မှုတွေ လုပ်ဆောင်နေတဲ့ အပိုင်းတွေကိုပြန်လည်မျှဝေမှာပေါ့နော် ပြီးတော့ ဒီ Community Protocol (ဒေသတွင်း စည်းမျဉ်း၊ စည်းကမ်း)ကပေါ့နော် ကျွန်တော့်အဖွဲ့ အိမ်မက်ဖြစ်တဲ့ ICCAs (ဌာနေတိုင်းရင်းသားများထိန်းသိမ်းထားသည့် နယ်မြေ ဧရိယာ) ဆင်တူတဲ့အတွက် ဆက်လက် လက်တွေ့ လုပ်ဆောင်သွားမှာပါ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

xx

မေး ဆရာမနာမည်လေးနှင့် အဖွဲ့အစည်းနာမည်လေး ပြောပြပေးပါလားခင်ဗျာ။

ဖြေ ကျွန်မနာမည်ကတော့ မိုင်ပန်းရီလို့ခေါ်ပါတယ် အဖွဲ့အစည်းကတော့ ငမဲမြို့ နယ်လူငယ်ကွန်ရက်ကဖြစ်ပါတယ်။

မေး ဆရာမအခုချင်းခိုင်မှာ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ CBMIS အလုပ်ရုံ ဆွေးနွေးပွဲ သွားရောက်တက်ခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံလေးနဲ့ ဘာတွေသင်ယူရရှိခဲ့လဲဆိုတာလေးကို ပြောပြပေးပါခင်ဗျာ။

ဖြေ ဒီအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲမှာပေါ့နော် ရှိရာစလေ့မြေအသုံးချမှုပုံစံတွေနဲ့ မြေပုံတွေက အရမ်းအရေးကြီးတယ်ဆိုတာ သင်ယူခဲ့ရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီသစ်တောကြီးပိုင်းတွေ companyတွေ လာရောက်တဲ့အခါမှာ မြေအသုံးချမှုမြေပုံနဲ့ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းအဖြေရှာလိုရမယ့် အထောက်အထားတစ်ခုဖြစ်တာကြောင့်ပေါ့နော်၊ ပြီးတော့ လာမယ့်နောက် နောင်လာနောက်သားတွေကို လက်ဆင့်ကမ်းတဲ့အချိန်မှာလည်း လက်ညှိုးထိုးညွှန်ပြတာမဟုတ်ဘဲ သေချာတဲ့ အချက်အလက်အထောက်အထားနဲ့ ချန်ထားခဲ့လို့ရမှာဖြစ်တယ်။

မေး ဆရာမဒေသမှာ ဘယ်လိုအသုံးပြုနိုင်ချေမယ့်အကြောင်းကို လည်း ဖြေပေးပါဦး။

ဖြေ အဓိက ကတော့ မြေယာအခွင့်အရေးဆုံးရှုံးရအောင်မြေပုံရေးဆွဲဖို့ ပြန်လည်တိုက်တွန်းမယ် အကောင်အထည်ဖော်မယ်ပေါ့နော် ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဌာနေတိုင်းရင်းသားတွေအတွက် ဒီဘာသဝသယံဇာတတွေဟာအရေးပါလှပါတယ် ကျွန်တော်တို့ရဲ့မိခင်ရာလည်းဖြစ်ပါတယ် ထို့အတွက်ကြောင့် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရမှာလည်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရာမှလည်း ဘယ်လိုထိန်းသိမ်းရမဆိုတဲ့အရာဟာလည်း အရေးပါလှပါတယ်။ ထို့အတွက်ကြောင့် နိုင်ငံတကာမှာ ဘယ်လိုလုပ်ဆောင်နေလဲဆိုတာလေ့လာခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ဒီအခွင့်အရေးပေးတဲ့ AIPPနဲ့ FPPကို ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ကျေးဇူးတင်ကြောင်းပြောပြီး နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။

Saw Kendy -POINT

အိမ္မုဂ်နံနှင့် ပါလာဝန်ဒေသ

သုတေသနခရီးအတွေ့အကြုံများ

ကျွန်မအနေနှင့် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရှိ အိမ္မုဂ်နံနှင့်ပါလာဝန်ဒေသများသို့ ဖွဲ့စည်း - ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းအဖြစ် မကြာသေးသော အချိန်ကာလတစ်ခုက သွားရောက်လေ့လာခွင့်ရခဲ့ပါသည်။ အီကာလာဟန်

ဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ အခြေကျနေထိုင်လျက်ရှိသော အစိမ်းရောင်ချည်းသက်သက်ဖြစ်သည့် အိမ္မုဂ်နံအရပ်သည် ဘိုးဘွားပိုင်မြေလက်မှတ် (CADT- Certificate of Ancestral Domain Title) ရရှိပြီးနယ်မြေဖြစ်သလို ပါလာဝန်ဒေသရှိ ကိုရွန်ကျွန်းများသည်လည်း ၎င်းတို့၏အစိုးရကိုယ်တိုင် ဌာနေတိုင်းရင်းသားနှင့်ဒေသခံများက ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့်နယ်မြေများ (ICCAs-Indigenous and Community Conserved Areas)ဟု အသိအမှတ်ပြုထားပြီးသော နယ်နိမိတ်များဖြစ်ပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်မှာ အစဉ်အဆက်နေထိုင်ခဲ့ကြသောမြေ၌ တောတောင်ရေမြေသဘာဝသယံဇာတ အလျဉ်းသင့်အောင်ကြွယ်ဝသည့်တိုင် အခွင့်အရေးတို့ ငတ်မွတ်လျက်ရှိသော မြန်မာပြည်ဖွားဌာနေတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ရိုးရာဓလေ့မြေယာအသုံးချမှုတို့ အသိအမှတ်ပြုခံရရေးအတွက် အစိုးရကိုတိုက်တွန်းနှိုးဆော်မည့် စာတမ်းတစ်စောင်ထွက်ပေါ်လာရေးဖြစ်ပါသည်။

ဒေသအခေါ်အရ ကာလာဟန်ဖြစ်သော CADT လျှောက်ထားပိုင်ဆိုင်ပြီးဖြစ်သည့် အိမ္မုဂ်နံအရပ်သည် သစ်ပင်ကြီးငယ်တို့ဖြင့် စိမ်းစိုကာ သာသာယာယာရှိလှပါသည်။ မြေယာအရေးတင်မကဘဲ ပညာရေး၊ စားဝတ်နေမှုဖူလုံရေးအတွက်လည်း ကိုယ်ထူကိုယ်ထစနစ်များဖြင့်စတင်ခဲ့ကြပြီး အစိုးရဘက်မှ တရားဝင်အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြောင်းကြားသိရပြီးနောက် ကိုယ်တိုင်သွားရောက်လေ့လာခွင့်ရသောအခါ အမှန်တကယ် လေးစားအတုယူလောက်စရာဖြစ်သည်။ စာသင်ကျောင်းများ၌ လက်မှုပညာဖြစ်သော ပန်းပု၊ ပန်းပဲမှအစ ဝိတ၊ အနုပညာ၊ ချက်ပြုတ်နည်း၊ ရိုးရာဓလေ့အရလယ်စိုက်နည်း အထိ သင်ကြားပေးနေသည်။ စားဝတ်နေမှုဖူလုံရေးစင်တာသည်လည်း အစိုးရအသိအမှတ်ပြု ဂုဏ်ပြုမှတ်တမ်းများရရှိထားသည့် အလျောက် ဒေသထွက်ကုန်ကြမ်းပစ္စည်းများကို ကုန်ချောအဖြစ် ထုတ်လုပ်ထုပ်ပိုးမှုစနစ်မှအစ ဈေးကွက်သို့တင်ပို့သည်အထိ အဆင့်များက စနစ်တကျရှိလှပါသည်။

တစ်ဖက်တွင်လည်း ဒေသ၏ ရိုးရာမြေထိန်းသိမ်းအသုံးချမှုစနစ်က ရိုးရှင်းပြီး အနည်းငယ်လစ်ဘာရယ်ဆန်သည်။ ရေနှင့် တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်တို့၏ ဖရိုယာသည့် ထိန်းသိမ်းမြေထဲပါဝင်ပြီး ထိန်းသိမ်းမြေပြင်ပမှာတော့ စားကျက်မြေ၊ လူနေထိုင်သောမြေ အစရှိသည်တို့ပါဝင်သည်။ အိမ်ထောင်မိသားစုတစ်စုလျှင် ပျမ်းမျှမြေ၅-၁၀ဟက်တာ ပိုင်ဆိုင်ကြပြီး မိမိပိုင်မြေမှဖြစ်စေ အိမ်နီးချင်းပိုင်မြေဖြစ်စေ သစ်ခုတ်လိုပါက သက်ဆိုင်ရာ ဒေသခံဦးဆောင်သူအဖွဲ့ကို အကြောင်းကြားရသည်။ စည်းကမ်းချိုးဖောက်လျှင်တော့ ငွေဒဏ်မှစ၍ တစ်ရွာလုံးဖိတ်ကြား ထမင်းအဝကျွေးစေခြင်း စသည်ဖြင့် ရိုးရာဓလေ့အရအပြစ်ပေးပုံများကို သတ်မှတ်ထားရှိကြောင်းလေ့လာခဲ့ရသည်။

ထို့ပြင် အလှည့်ကျမြေအနားပေးစနစ်နှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်သားရသည်ကထူးခြားသည်။ ကာလာဟန်ထိစိုက်ပျိုးပြီး၍ အဆီဓာတ်ကုန်ခမ်းပြီဖြစ်သောမြေတွင် နိုက်ထရိုဂျင်ဓာတ်ပြည့်ဝသော သိပ္ပံအခေါ် အယ်လ်နက်စ် (Almus)အမည်ရ အပင်များစိုက်ပေးခြင်းဖြင့် မြေအနားပေးစောင့်ဆိုင်းချိန်ကို သက်သာစေကြောင်းသိရသည်။ တွေ့ရှိချက်များကို ခြုံပြောပြရလျှင် စိုက်ပျိုးမြေကောင်းများပိုင်ဆိုင်ကြသလောက် စိုက်ပျိုးရေးသည် ထင်သလောက်မတွင်ကျယ်ပါ။ စပါးကိုယ်တိုင်စိုက်စားသူလည်း အနည်းအကျဉ်းသာရှိ၍ ဂေါ်ရခါး၊ ကန်စွန်းဥတို့သည် ဒေသ၏ အဓိကပင်းသီးများဖြစ်သည်။ ငါးမွေးမြူရေး၊ ဝက်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလည်း အသီးသီးလုပ်ကိုင်ကြသည်။ အတုယူလောက်စရာအချက်များသလို ဒေသတွင်းစိန်ခေါ်မှုများကို

လည်း သိရှိခဲ့ရပါသည်။ ရိုးရာဓလေ့အရ မိသားစုဝင် သို့မဟုတ် ဒေသခံအသိုင်းအဝိုင်းအချင်းချင်းသာ မြေရောင်းချခွင့်ရှိသော်လည်း ပြင်ပလူကိုရောင်းချလာနေခြင်းများက ဒေသ၏ အခက်အခဲတစ်ရပ်အဖြစ် တည်ရှိနေသည်။ ဒေသခံများအဆိုအရ တောနက်ထဲမှ ဆိတ်ငြိမ်သာယာလှပသည့် ရေတံခွန်ကြီးကို အစိုးရအနေနှင့် နိုင်ငံတော်ဘဏ္ဍအတွက် ဝင်ငွေများကောက်ခံပြီး အများမြင်အောင် ချပြလိုသည့်အနေအထားမှာရှိသည်။ ဒေသခံများကတော့ အကျိုးသင့်အကြောင်းပြချက်များနှင့်အတူ မလိုလားသည့်အခြေအနေတစ်ရပ်မှာ အထူးတလည်စောင့်ကြည့်နေရဦးမည်ဖြစ်သည်။

ပါလာဝန်ဒေသ၊ တပ်ဘန်ဝါမျိုးနွယ်စု၏ ဘန်အောင်းဒန်းရွာမှာတော့ ဒေသခံခေါင်းဆောင်အစုနှင့် အမေးအဖြေများမှတစ်ဆင့် ဘိုးဘွားပိုင်မြေလက်မှတ်- CADD ရရှိခဲ့ပုံအဆင့်ဆင့်ကို ကြားသိခဲ့ရသည်။ ရွာသားတို့၏စည်းလုံးမှုက အတုယူစရာရှိပြီး ခေါင်းဆောင်၏ ကဏ္ဍဆုံးဖြတ်ချက်တို့အပြင် အစိုးရမဟုတ်သော ဒေသအဖွဲ့အစည်းဖြစ်သည့် PAFID (Philippine Association for Cultural Development) ၏ အားထုတ်မှုတို့က အလွန်အရေးပါအရာရောက်ခဲ့သည်။ ကုလသမဂ္ဂပညာရေး၊ သိပ္ပံနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ (UNESCO- the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization) ဘက်မှလည်း ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ်အဖြစ် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန် အဆိုပြုခဲ့ကြသော်လည်း ICCAs အဖြစ်သာ အောင်မြင်စွာရပ်တည်လျက်ရှိသည်။ ကမ္ဘာလှည့်ခရီးသွားတို့ထံမှ နေ့စဉ်ကောက်ခံရရှိနေသောဝင်ငွေများ၊ ကာဗွန်သိုလျှောင်ခြင်းဖြစ်စဉ်မှ ရရှိနေသော ဝင်ငွေများဖြင့် ICCAs မြေမှရရှိသော နှစ်စဉ်ဝင်ငွေသည် အံ့မခန်းလိလိဖြစ်သည်။ လူငယ်များအတွက်ဆိုလျှင် ပညာသင်ဆု၊ လူကြီးများအတွက်က ပင်စင်စသည်ဖြင့် ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးထောက်ပံ့ကြေးအနေနှင့်ပါ အသုံးပြုနေကြောင်းသိရသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဖိလစ်ပိုင်ရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားတို့၏ အခွင့်အရေးအတွက် သတ်မှတ်ရေးဆွဲထားသော အစိုးရအသိအမှတ်ပြု အီပရာဥပဒေ (IPRA- Indigenous Peoples Rights Act of 1997) နှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားတို့အရေးဆောင်ရွက်နေသော ပထဦးဆုံးအမျိုးသားအဆင့်ကော်မရှင်ရုံး (NCIP- National Commission

on Indigenous Peoples) တို့သည် ဖိလစ်ပိုင်ရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားတစ်ဦးတစ်ယောက်ချင်းစီ၏ နေ့စဉ်ဘဝတွင် အရေးပါသက်ရောက်နေမည်မှာ အမှန်ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၅ခုနှစ်ပြဌာန်းချက်ဖြစ်သော တိုင်းရင်းသားကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဥပဒေနှင့် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားရေးရာဝန်ကြီးဌာနက ရော ကျွန်မတို့မြန်မာပြည်ဖွား ဌာနေတိုင်းရင်းသားတစ်ဦးချင်းစီ၏ နေ့စဉ်ဘဝတွင် ဘယ်လောက်များအရေးပါလာပြီလဲဟု အတွေးကြီးတွေးစရာရှိသည်။ အစိုးရသည် မကြာသေးမီကပင် အမျိုးသားအဆင့် မြေယာအသုံးချမှုမူဝါဒတွင် ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းအစဉ်အလာအရ မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုရှိကြောင်းကို အသိအမှတ်ပြုထားပြီးဖြစ်သည် ကမ္ဘာ့သို့ သို့သော် ၈၂ရာခိုင်နှုန်းသော ရိုးရာဓလေ့ စီမံခန့်ခွဲမှုအောက်တွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် အသုံးပြုလျက်ရှိသော မြေများကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းဟု သတ်မှတ်သော ၂၀၁၈ မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းဥပဒေကတော့ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ အနာဂတ်အတွက် အိမ်မက်ဆိုးကြီးအဖြစ် ရှိနေသေးသည်။ သို့သော်ကြောင့် အနာဂတ်တွင်ပေါ်ပေါက်လာမည့် မြေယာဆက်စပ်ဥပဒေများသည် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များအကြား ဆက်နွယ်နေမှုကို လိုက်လျောညီထွေဖြစ်အောင်ဖော်ဆောင်ပေးလာနိုင်မည် အနာဂတ်ICCAs အိမ်မက်ကို ချဉ်းကပ်နိုင်ရန် ယန္တရားများကို ဖော်ဆောင်ပေးလာနိုင်မည်ဆိုလျှင်တော့ အလားအလာကောင်းတစ်ရပ်အဖြစ် မျှော်လင့်စောင့်ဆိုင်းအပ်သောအရာတစ်ခုဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

L Muan Cing
(ပျိုင့် - ရိုးရာဝန်းကျင်မြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

ပွိုင့် (စိုးရှာဝန်းကျင်မြင့်တင်ရေးအဖွဲ့)၏
လှုပ်ရှားမှုများ

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ(၂၃-၂၅)ထိ ရန်ကုန်မြို့ **Park Royal** ဟိုတယ်တွင် “ရက်ဒ်အပေါင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ခြင်း၊ ကွန်ယက်ချိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများကို တည်ဆောက်ပေးခြင်း” သင်တန်းကို ပွိုင့်အဖွဲ့ဝင်တချို့တက်ရောက်ပါဝင်ခဲ့ပြီး မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနေစဉ်။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပသော ဟားခါးချင်းတောင်ဒေသ၏ မြေယာနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ်များ ခန့်ခွဲမှုစနစ်ဆက်လက်တည်ရှိမှုနှင့် အပြောင်းအလဲများ သုတေသနစာအုပ်မိတ်ဆက်ခြင်းနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲတွင် ဦးမျိုးကိုကို(ပွိုင့်)မှ **panelist**အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့စဉ်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ရက်ဒ်အပေါင်းဆိုင်ရာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု အစီအမံ သတင်းအချက်အလက်စနစ်များ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ခြင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ မှ ၃၀ ရက်နေ့ထိ နေပြည်တော်တွင်ပြုလုပ်ပြီး အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

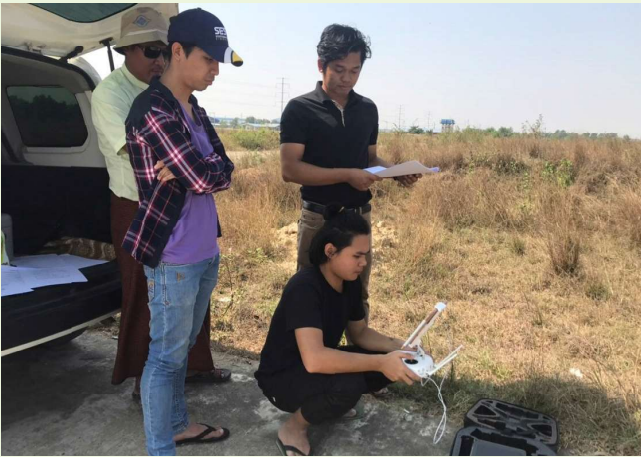
နာဂိုရာ ကျင့်ဝတ်သဘောတူညီချက်ဆိုင်ရာ မျိုးရိုးဗီဇအရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းနှင့် အကျိုးအမြတ်ခွဲယူခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းစဉ်အတွက် အကြံဉာဏ်ရယူခြင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၀-၃၁ထိ ကျင်းပပြီး အဖွဲ့လိုက်မှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၃၁ ရက်နေ့ နေပြည်တော်တွင် ပြုလုပ်သော “မြေကြိမ်မြောက် မြန်မာနိုင်ငံ ရက်ဒ်အပေါင်းလုပ်ငန်းအဖွဲ့အစည်းအဝေး” သို့ ပွိုင့်မှ တက်ရောက်ပါဝင်ဆွေးနွေးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ(၄-၇)နေ့ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ပုန်းတော်ကျေးရွာတွင် ကျေးရွာမြေပုံရေးဆွဲရန် ပွိုင့်အဖွဲ့နှင့် ဒေသခံဌာနတိုင်းရင်းသားများ ဆွေးနွေးနေကြစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့မှ ၂၀ ရက်နေ့ထိ ရန်ကုန်မြို့ရှိ သီလဝါစက်မှုဇုန်တွင် Drone အသုံးပြုခြင်းကို ပွင့်အဖွဲ့မှ လေ့လာသင်ယူ နေစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ရက်နေ့မှ ၂၀ရက်နေ့တွင် ပွင့်အဖွဲ့နှင့် စတီဗင်တို့ အတူကတူ စီမံကိန်းဧရိယာများသို့ လေ့လာခြင်းနှင့် အကဲဖြတ်ခြင်း ခရီးစဉ်ကို သံတောင်ကြီးသို့သွားရောက်ကာ ဒေသခံများနှင့် အတူ အမှတ်တရ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနေကြစဉ်။

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ မိခင်ဘာသာစကားနေ့နှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဌာနတိုင်းရင်းသားတို့၏ ဘာသာစကားများနှင့် အခမ်းအနားကို ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၁ရက်တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဂန္ဓမာခန်းမတွင်ကျင်းပပြီး မှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်သော မြန်မာနိုင်ငံ အာဆီယံဆိုင်ရာ အရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ အလုပ်အဖွဲ့ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ အထွေထွေအစည်းအဝေးတွင် အဖွဲ့ဝင်အသစ်ဖြစ်သော ပွင့်မှ နော်ခင်မိုးအေးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

“ရက်ဒီအပေါင်း ငွေကြေး ယန္တရားဆိုင်ရာဆွေးနွေးပွဲ”ကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ရက်နေ့ နေပြည်တော်တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပပြီး ပွင့်မှလည်း တက်ရောက်ပါဝင်ခဲ့စဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁ရက်နေ့မှ ၂ရက်နေ့ စပ်စီကျေးရွာတွင် သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်းနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းမှုမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှု လျှော့ချခြင်းနှင့် ဌာနတိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအသိပညာ ပေးသင်တန်းသို့ တက်ရောက်သူများနှင့် ပွင့်အဖွဲ့မှ အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံ ရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်သော လွတ်လပ်သောကြိုတင် အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့် လူထုသဘောထားရယူခြင်းဆိုင်ရာ ဆွေးနွေးပွဲ တွင် ပွိုင့်အဖွဲ့ဝင်တစ်ချို့ ပါဝင်ဆွေးနွေးနေကြစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ် မတ်လ ၁၁ရက်နေ့တွင် မြေလွတ်မြေရိုင်းဥပဒေ မရှိသင့်ကြောင်းနှင့် ၎င်းကြောင့်ဖြစ်ပေါ်လာသော ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ အခက်အခဲပြဿနာများကို ဆွေးနွေးတင်ပြသော သတင်းရှင်းလင်းပွဲကို ရန်ကုန်မြို့ရှိ **Orchid Hotel** ၌ပြုလုပ်ခဲ့ရာ ပွိုင့်အဖွဲ့မှလည်း ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

“ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် ပတ်သတ်၍ ကုလသမဂ္ဂလူ့အခွင့်အရေး ယန္တရားဆိုင်ရာ အာရှအဆင့်ပြင်ဆင်သည့် အစည်းအဝေး” ကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ရက်နေ့မှ ၇ရက်နေ့ထိ မလေးရှားနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ကျင်းပပြီး ပွိုင့်အဖွဲ့မှလည်း တက်ရောက်ကာ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ၄ရက်နေ့မှ ၇ရက်နေ့ထိ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့တွင်ပြုလုပ်သော “ဂျွန်ဒါတန်းတူညီမျှမှုဆိုင်ရာ ခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်း” သို့ ပွိုင့်မှ တက်ရောက်သူနှင့် နိုင်ငံအသီးသီးမှ တက်ရောက်ပါဝင်ကြသူများ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ၅ရက်နေ့တွင် ခပေါင်း၊ ရွှေတောင်ငွေတောင်၏ ယဉ်ကျေးမှု သမိုင်းတည်နေရာပြ မြေပုံအပ်နှင်းပွဲ ပြုလုပ်ကျင်းပပြီးနောက် ပွိုင့်အဖွဲ့ဝင်များနှင့် တက်ရောက်သော ဒေသခံများနှင့်အတူတကွ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ၁၁ရက်နေ့မှ ၁၅နေ့ထိ အမေရိကန်နိုင်ငံ နယူးယောက်မြို့တွင် ကျင်းပသော “အမျိုးသမီးများဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂကော်မရှင်” ပွဲသို့ ပွိုင့်မှ ဒါရိုက်တာ နော်အိအိမင်းတက်ရောက်ပြီး အမှတ်တရဓာတ်ပုံ ရိုက်ကူးနေစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အမျိုးသမီးများ နေ့ကို နေပြည်တော် တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပပြီး အခမ်းအနား သို့ ပွင့် အဖွဲ့ဝင် များ တက်ရောက်ကာ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁ရက်နေ့မှ ၁၄ရက်နေ့ထိ တောင်ငူမြို့တစ်ဝိုက်ကုန်း ကျေးရွာအုပ်စုတွင် ပွင့်အဖွဲ့နှင့် ဒေသခံများကျေးရွာမြေပုံရေးဆွဲရန် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးနေကြစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၅ရက်နေ့မှ ၂၉ရက်နေ့ထိ ရှမ်းပြည်နယ် ခမ်းပါးမူး ကျေးရွာတွင် မြေပုံရေးဆွဲရန် ပွင့်အဖွဲ့နှင့် ဒေသခံများ အတူတကွညှိနှိုင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အချက်အလက်ကောက်ခံနေကြစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၉ရက်နေ့တွင် လယ်ယာမြေဥပဒေဆိုင်ရာ သင်တန်းကို ပွင့်အဖွဲ့သားတက်ရောက်ကာ သင်ကြားပေးသော ဆရာနှင့် အတူတကွ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၅ရက်နေ့ ရန်ကုန်ရှိ အင်းယားလိတ်ဟိုတယ်တွင် ကျင်းပသော “ကချင်ပြည်နယ်ရှိ မသန်စွမ်းသူများအပေါ် ဂျန်ဒါ၊ ယောက်ျား ပီသမှုဆိုင်ရာမျှော်လင့်ချက်များနှင့် စပ်လျဉ်းသော ပဋိပက္ခ၏ သက်ရောက်မှုများနှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ယောက်ျားပီသမှုလက္ခဏာ၊ ဂျန်ဒါနှင့် လူမှုရေး ပဋိပက္ခ ကနဦး ဆန်းစစ်လေ့လာချက် စာအုပ်မိတ်ဆက်ခြင်း” အခမ်းအနား ပြုလုပ်နေစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ရက်နေ့ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် “ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်းကြောင့် တောင်သူလယ်သမားများ တွေ့ကြုံခံစားရသော ပြဿနာများကို သုတေသနပြုလုပ်ခြင်းအတွက် လွတ်လပ်သောကြိုတင် အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့် လူထုသဘောထားရယူခြင်း” ခရီးစဉ်တွင် ပွင့်အဖွဲ့သားများနှင့်အတူ ဒေသခံများ စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ(၁-၂)တွင် ရန်ကုန်မြို့ **Royal Golden 9miles** ဟိုတယ်တွင် “ရိုးရာဗဟုသုတအား ဂျန်ဒါအမြင်ဖြင့်ကြည့်ခြင်း ကနဦးအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ” သို့ တက်ရောက်သူများနှင့် ပွိုင့်အဖွဲ့မှ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ရက်နေ့မှ ၂၈ရက်နေ့တွင် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ဘော်ဆိုင်းတွင် “သစ်တောပြန်စိုက်ခြင်းနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းမှုမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုလျှော့ချခြင်းနှင့် ဌာနေတိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်း” သို့ တက်ရောက်လာကြသူများနှင့် ပွိုင့်အဖွဲ့ဝင်များ စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနေစဉ်။

CAM(CEDAW Action Myanmar)၏ စီမံခန့်ခွဲရေးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၈ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ပြီး ပွိုင့်မှ တက်ရောက်ပါဝင်ခဲ့သည်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၄ရက်နေ့တွင် ဂေဘားဒေသရှိ မလောက်ချောင်းကြီးပြင်ကာကွယ်တော အဆိုတင်သွင်းခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ မှတ်တမ်းတင်ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးစဉ်။

“အရှိချင်းရိုးရာ ဂျပ်ခတ်သင်တန်း”ကို ပွိုင့်(ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့) မှ small grant (အသေးစားထောက်ပံ့မှု) ပေးခြင်းဖြင့် မကွေးတိုင်း ဒေသကြီး၊ ငဖဲမြို့နယ် ပဘဲကျေးရွာ၌ ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့ မှ ၇ ရက်နေ့ထိ ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၅ ရက်နေ့မှ ၉ ရက်နေ့ထိ သုတေသနခရီးစဉ်ကို တောင်ငူသို့သွားကာ ဒေသခံများနှင့် အတူတကွ ဆွေးနွေးနေကြစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ရက်နေ့မှ ၁၀ရက်နေ့တွင် ခပေါင်းကျေးရွာ၌ ပြုလုပ်သော “သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် သစ်တောအတန်းအစား ကျဆင်းခြင်းမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုလျော့ချခြင်းနှင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်း” သို့ တက်ရောက်သော သင်တန်းသားများနှင့် ပွိုင့်အဖွဲ့သားများ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

ဇီဝယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ ကျေးရွာစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းသင်တန်းကို ပွိုင့်မှ ဦးဆောင်ပြီး ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၂ရက်နေ့ ကလောမြို့နယ်၊ ဘော်ဆိုင်၊ ပုန်းတပ်ကျေးရွာတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး တက်ရောက်လာကြသောသူများနှင့် အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနေစဉ်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအပေါ် စေ့စပ်ဆွေးနွေးခြင်းဆိုင်ရာ ကနဦး အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၄ရက်နေ့ နေပြည်တော်ရှိ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးဌာနတွင် ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ပြီး ပွိုင့်အဖွဲ့မှ လည်း တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ကုလသမဂ္ဂဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ် (အစိမ်းရောင်ပတ်ဝန်းကျင် အထောက်အပံ့အဖွဲ့)နှင့် ဥရောပသမဂ္ဂအာရတ်နှင့် အာရှနိုင်ငံများအတွက် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ABSအစီစဉ်မိတ်ဖက်နိုင်ငံများပါဝင်သည့် “မျိုးရိုးဗီဇ အရင်းအမြစ်များ ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းနှင့် ထိုသို့ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းမှ ထွက်ပေါ်ရရှိလာသော အကျိုးအမြတ်များကို အတူညီမျှခွဲဝေခြင်းဆိုင်ရာ နာဂိုရာသဘောတူညီချက်ပါပြဌာန်းချက်များကို လုပ်ဆောင်နေသောနိုင်ငံများအဖွဲ့တို့၏ စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ” ကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၉-၁၂)ထိ ကျင်းပပြီး တက်ရောက်သူများနှင့် ပွိုင့်မှ မှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

“Daai ဌာနတိုင်းရင်းသား ထိန်းတောဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ” ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၃ရက်နေ့မှ ၁၆ရက်နေ့ထိ ချင်းပြည်နယ်၊ ကန်ပတ်လက်တွင် ပွိုင့်မှ ဦးဆောင်ကျင်းပပြီး တက်ရောက်လာသူများနှင့် မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနေစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၅ရက်နေ့မှ ၂၆ရက်နေ့တွင် တမူးမြို့ရှိ Kuki Women Center တွင် GPSအသုံးပြုပြီး မြေတိုင်းတာခြင်းနှင့် လက်တွေ့အသုံးပြုခြင်းကို ပွိုင့် အဖွဲ့မှ သင်ကြားပေးနေစဉ်။

ပွိုင့်-ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့၏ မှတ်တမ်းတင်ရုပ်ရှင်ရိုက်ကူးခြင်းအဖွဲ့သို့ IWGIA အဖွဲ့ပညာရှင်များမှ ၂၀၁၉ခုနှစ် မေလ ၄ရက်နေ့တွင် လာရောက် လက်တွေ့သင်ကြားခဲ့စဉ် အမှတ်တရဓာတ်ပုံ။

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ မေလ(၁-၈)ရက်နေ့တွင် ဖိလစ်ပိုင်နိုင်ငံရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများ ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ထားသည့် နယ်မြေများ အားလေ့လာခြင်းနှင့် ဖလှယ်ခြင်းခရီးစဉ်တွင် ပွိုင့်အဖွဲ့သားများနှင့် ဖိလစ်ပိုင်ရှိ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ အမှတ်တရ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်ကူးကြစဉ်။

ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် လုပ်ငန်းစဉ်ဆိုင်ရာ အာရှအဆင့်အစည်းအဝေးကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မေလ၁၅ရက်နေ့မှ ၁၈ရက်နေ့ထိ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့တွင်ကျင်းပပြီး တက်ရောက်လာကြသောသူများနှင့် ပွိုင့်အဖွဲ့ဝင်များမှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနေစဉ်။

CEDAW Action Myanmar၏ မဟာဗျူဟာအစီအစဉ်ကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုလုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို Royal Golden 9 miles ဟိုတယ်တွင် ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မေလ ၂၂ ရက်နေ့မှ ၂၄ ရက်နေ့ထိ ပြုလုပ်ကျင်းပပြီးပွိုင့်အဖွဲ့မှလည်းတက်ရောက်ကာ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးနေစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မေလ၂၁ရက်နေ့မှ ၂၂ရက်နေ့ထိ မြန်မာနိုင်ငံကျောင်းသားလူငယ်များ ကွန်ယက်တွင် “ဌာနေတိုင်းရင်းသားများအခွင့်အရေး၊ ဂျွန်ဒါနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာသင်တန်း” တက်ရောက်ကြသောသူများနှင့် ပွိုင့်အဖွဲ့ဝင်များ စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မေလ ၂၉ ရက်နေ့မှ ၃၁ ရက်နေ့ထိ ပွိုင့်အဖွဲ့၏ အားသစ်လောင်းခရီးစဉ်ကို ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ဘန်ကောက်မြို့နှင့် ပတ္တယားသို့ သွားရောက်လည်ပတ် ကာ အမှတ်တရ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့၏ အစည်းအဝေး ခန်းမတွင် မြန်မာနိုင်ငံအာဆီယံဆိုင်ရာအရပ်ဘက်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ အလုပ်အဖွဲ့ (MCSCGA)နှင့်အတူ ဖွံ့ဖြိုးရေးမဏ္ဍိုင်အဖွဲ့(LRC)တို့မှ ၎င်း၏ ရုံးခွဲအသီးသီးတွင် MCSCGAနှင့် ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို ထားရှိရန် သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းနှင့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် အဖွဲ့ဝင်များအတူ စုပေါင်းဓာတ်ပုံရိုက်ကူးကြစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ မေလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် နေပြည်တော်၌ ပြုလုပ်သော “အာဆီယံဆိုင်ရာ မြန်မာနိုင်ငံအရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများ အလုပ်အဖွဲ့ (MC-SCGA) အဖွဲ့ဝင်များနှင့် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဌာန အာဆီယံရေးရာဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်တို့ ACSC/APF (အာဆီယံလူထုဖိုရမ်) ၂၀၁၉ Thailand ပြင်ဆင်မှုများနှင့် ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်မည့် လုပ်ငန်းများ ဆွေးနွေးခြင်းအစည်းအဝေး” သို့ ပွင့်ပွဲမှ ပါဝင်တက်ရောက်ကာ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၄ ရက်နေ့ လှော်ကားဥယျာဉ်တွင် ကမ္ဘာ့ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနေ့ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းအခမ်းအနားပြုလုပ်ပြီး ပွင့်ပွဲမှ အဖွဲ့သားများကလည်း သစ်ပင်များ အတူတကွစိုက်ပျိုးပြီး အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

“ဒေသဆိုင်ရာ ဌာနတိုင်းရင်းသူအမျိုးသမီးများ၏ လေ့လာရေးခရီးစဉ်- ဖဲခေါင်ဒေသရှိ ဌာနတိုင်းရင်းသူအမျိုးသမီးများကွန်ယက် တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် အားကောင်းစေခြင်း” ခရီးစဉ်ကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့မှ ၄ ရက်နေ့ထိ ထိုင်းနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ခရီးစဉ်တွင် ပါရှိသူများ စုပေါင်းမှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၆ ရက်နေ့မှ ၉ ရက်နေ့ထိ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့တွင် ကျင်းပသော “ရပ်ရွာအခြေပြု သတင်းအချက်အလက်နှင့် စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းစနစ် ဒေသတွင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ” သို့ ပွင့်ပွဲမှလည်း ပါဝင်တက်ရောက်ပြီး အမှတ်တရ ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ(၄-၅)ရက်နေ့ တောင်ငူတွင် “ဒေသခံပြည်သူအစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောဆိုင်ရာ အသိပညာပေးသင်တန်း”သို့ တက်ရောက်ပါဝင်ကြသူများနှင့် ပွင့်ပွဲအဖွဲ့ဝင်များ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၅ရက်နေ့မှ ၁၂ရက်နေ့ထိ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင် မြို့တွင် ပြုလုပ်သော “ဒေသဆိုင်ရာဌာနတိုင်းရင်းသားလူငယ်များခေါင်းဆောင်မှုသင်တန်းနှင့် လူငယ်ညီလာခံ”သို့ ပြိုင်မှ သွားရောက်ပါဝင်သော အဖွဲ့ဝင်များနှင့် လာရောက် တက်ရောက်ကြသူများ မှတ်တမ်းတင် ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

Myanmar ICCA Working Group Grows Stronger and Plans Further Actions (June 16th and 17th, 2019)

၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ၇ရက်နေ့တွင် ကျေးရွာထင်းစိုက်ခင်း ဥပဒေ/နည်းဥပဒေအပေါ် ခွဲခြမ်းစိပ်ဖြာမှုရလဒ်များအား အကြံပြုဆွေးနွေးခြင်းအလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့သော ပြိုင်အဖွဲ့ဝင်များ အမှတ်တရဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

နိုင်ငံအဆင့် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲဆိုင်ရာ သဘောတူစာချုပ် (CBD)၊ နာဂိုရာသဘောတူစာချုပ်(Nagoya Protocol)နှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် ရိုးရာဗဟုသုတအား ပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် မျှဝေခြင်း ဆိုင်ရာစွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်မှု သင်တန်းနှင့် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ၂၀၁၉ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၇-၈) ရက်နေ့ ရန်ကုန်မြို့ စိမ်းလန်းစိုပြေတွင် ပြုလုပ်ပြီး တက်ရောက်သူများနှင့် အတူတကွ မှတ်တမ်းတင်ဓာတ်ပုံရိုက်ကူးစဉ်။

အာရှ-ပစိဖိတ် သစ်တောဆိုင်ရာ ရက်သတ္တပတ် အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲကို ကိုရီးယားနိုင်ငံအင်ချွန်မြို့၌ ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇူလိုင်လ၊ ၁၇ မှ ၂၁ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့ရာ ပြိုင်အဖွဲ့မှ ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

ပြိုင်-ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့မှ နော်အိအိမင်း(ဒါရိုက်တာ)သည် ၂၀၁၉ခုနှစ် ဇူလိုင်လ၊ ၁၇မှ ၂၁ရက်နေ့ထိ ကျင်းပသော "Global Landscape Forum ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာမြေယာညီလာခံ" တွင် သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် သစ်တောအတန်းအစားကျဆင်းခြင်းမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုလျှော့ချခြင်း ရက်ဒ်အပေါင်းအစီအစဉ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ အခန်းကဏ္ဍအကြောင်း ရှင်းလင်းမျှဝေခဲ့ပါသည်။

ဌာနေတိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးဆိုင်ရာ
မူဝါဒနှင့် ဥပဒေများ

- သစ်တောနည်းဥပဒေ
- ထင်းစိုက်ခင်းဥပဒေ/ နည်းဥပဒေ
- မြန်မာနိုင်ငံ အမျိုးသားပတ်ဝန်းကျင်ရေးရာ မူဝါဒ
- ဒေသခံပြည်သူ့အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောလုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်ခြင်းဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားချက်များ
- အပင်မျိုးသစ်ကာကွယ်ရေးဥပဒေ
- တီထွင်မှုပိုင်ခွင့်ဥပဒေ
- ကုန်အမှတ်တံဆိပ်ပိုင်ခွင့်ဥပဒေ
- စက်မှုဒီဇိုင်းပိုင်ခွင့်ဥပဒေ
- ယဉ်ကျေးမှုအမွေအနှစ်ဒေသများ ကာကွယ် ထိန်းသိမ်းရေးဥပဒေ
- ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် သဘာဝထိန်းသိမ်းရေးနယ်မြေများ ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းဆိုင်ရာဥပဒေ
- ပြည်ထောင်စု၏အခွန်အကောက် ဥပဒေ
- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွံ့ဖြိုးမှုအကူအညီဆိုင်ရာမူဝါဒ

မှတ်တမ်းတင်ရုပ်ရှင် မိတ်ဆက်

ဤ နှင်းတောင်ရှိက်သံမှတ်တမ်းရုပ်ရှင်တွင် ခါကာဘိုရာဇီနှင့် ဖုန်ကန် ရာဇီ ဧရိယာအတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ဒေသခံဌာနေတိုင်းရင်းသား ပြည်သူလူထုအနေဖြင့် ခါကာဘိုရာဇီအမျိုးသားဥယျာဉ်နှင့် ဖုန်ကန် ရာဇီဘေးမဲ့တောတို့အား တည်ထောင်ရန် WCS နှင့် သစ်တောဦးစီး ဌာနတို့မှ စတင်ဝင်ရောက်စည်းရုံးချိန်မှစ၍ လက်တွေ့အကောင်အ ထည်ဖော်သည့်ကာလတွင် မည်သို့မည်ပုံကွာခြားကြောင်း ရင်ဖွင့်သံ များကို မြင်တွေ့ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

THIS DOCUMENTARY FILM PORTRAYS THE VOICE OF INDIGENOUS PEOPLES WHO LIVE IN THE HKAGABO RAZI AND PONGGAN RAZI REGARDING TO THE DISCREPANCY OF PROMISES MADE BY WSC AND FOREST DEPARTMENT BEFORE THE ESTABLISHMENT OF THE HKAGABO RAZI NATIONAL PARK AND WILD LIFE RESERVED AREA AND THE REALITY OF ANNEXING IT.

© MUNGHUQ FILMS +95 9 426 494 505

TEARS BEYOND THE ICY MOUNTAIN

TEARS
Beyond
THE
ICY MOUNTAIN

နှင်းတောင်ရှိက်သံ

IWGIA NICFI

“နှင်းတောင်ရှိက်သံ” အမည်ရှိ ခါကာဘိုရာဇီနှင့် ဖုန်ကန်ရာဇီ ဧရိယာအတွင်း နေထိုင်ကြသည့် ဌာနေတိုင်းရင်းသားများ၏ ခါကာဘိုရာဇီအမျိုးသားဥယျာဉ်ပြုလုပ်သည့်အပေါ် ဒေသခံတို့၏ ဆန္ဒသဘောထားနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ရိုက်ကူးထားသောဗီဒီယို အား ကြည့်ရှုရန် အင်တာနက်လိပ်စာ - <https://www.pointmyanmar.org/en/video/tears-beyond-icy-mountain>

